

Mineralen met een Nederlandse herkomst

Ernst A.J. Burke

*Gepubliceerd in Geonieuws, maandblad van de Mineralogische Kring Antwerpen
39(4) april 2014, 109-124 en 40(3) maart 2015, 77-81
Laatst bijgewerkt in april 2024*

Inleiding

Traditionele, nationale mineralogieboeken geven eenvoudigweg een opsomming van alle mineralen die op het grondgebied van het betreffende land (en soms ook van zijn koloniën) zijn aangetroffen. Vroege voorbeelden voor dergelijke werken zijn de *Annotated list of the minerals occurring in Canada* van G.C. Hoffmann (1889), en het monumentale *Minéralogie de la France et de ses Colonies*, gepubliceerd tussen 1893 en 1913 in zes forse delen door Alfred Lacroix. Meer recente voorbeelden zijn *Minerals of South Africa* van B. Cairncross & R. Dixon (1995), en *Les Minéraux de Belgique* van F. Hatert, M. Deliens, A.-M. Fransolet & E. Van Der Meersche (2002).

Sinds ca. 1985 verschijnt een nieuw type van nationale mineralogieboeken, de aanleiding was alweer Canada met zijn *Mineral species from Canadian type localities, an annotated list* van R.I. Gait (1983). In die boeken worden alleen die mineralen beschreven die voor het eerst gevonden zijn in het betreffende land, of genoemd zijn naar inwoners van dat land. Mineralen worden zo als het ware gezien als een onderdeel van het nationale patrimonium. De titels van recente voorbeelden spreken voor zich: *Minerals first discovered on the territory of the former Soviet Union* van I. Pekov (1989), *Minerals first discovered in Switzerland and minerals named after Swiss individuals* van Ph. Roth (2007), *Italian type minerals* van M.E. Ciriotti, L. Fascio & M. Pasero (2009), *Minerals with Belgian roots* van E. Van Der Meersche, P. De Paepe & G. Stoops (2010), en *Minerals with a French connection* van F. Fontan & R.F. Martin (2017).

Voor Nederland bestaat een voorbeeld van de eerste soort, *De mineralen van Nederland* van G. Nijland, J.C. Zwaan, D. Visser & J. Leloux (2007), waarin alle in Nederland voorkomende mineralen worden vermeld. Geen enkel van die mineralen is voor het eerst in Nederland gevonden, de geologische aard van de Nederlandse bodem leent zich daar immers niet erg voor. Het begrip 'mineraal met een nationale herkomst' heeft daarom voor Nederland, in tegenstelling tot de bovengenoemde werken, een andere inhoud, en wel in drie categorieën.

- Mineralen die naar Nederlanders genoemd zijn, en wel in de ruimste zin, ook personen die behoren tot de Nederlandse (wetenschappelijke) samenleving zijn erin opgenomen.
- Overige mineralen die voor het eerst (mede-)beschreven zijn door personen werkzaam aan Nederlandse universiteiten.
- Mineralen beschreven door Nederlanders werkzaam aan buitenlandse instellingen.

In het volgende overzicht van mineralen met een Nederlandse herkomst worden voor ieder mineraal de volgende gegevens verstrekt:

- De **naam, vet** geschreven, zonder aanhalingstekens = geldige mineraalnaam, met aanhalingstekens = thans ongeldige mineraalnaam.
- In de volgende regel staat de officiële status van het mineraal volgens de *International Mineralogical Association (IMA)*, die via haar *Commission on New Minerals and Mineral Names* sinds 1959 alle nomenclatuur van mineralen regelt. Het ontbreken van de aanduiding "IMA" betekent dat het mineraal al vóór 1959 als ongeldig werd beschouwd. Mineralen die al vóór 1959 wel als geldig werden beschouwd, kregen van de IMA de aanduiding "Grandfathered" = van oudsher geldig. De meeste

mineralen die voor het eerst zijn beschreven ná 1959 hebben een IMA cijfercode die uit twee delen bestaat, eerst het jaar van indienen bij de IMA (zonder de 19 in de 20ste eeuw), dan het volgnummer of -letter in dat jaar. Daarna volgt de huidige officiële status, in het Engels om geen nieuwe aanduidingen te creëren. Alle mineralen met een IMA nummer zijn oorspronkelijk goedgekeurd, = "Approved". Bij een aantal mineralen is later (jaartal is vermeld) een wijziging van hun status opgetreden. "Discredited" betekent dat het mineraal thans als ongeldig wordt beschouwd, nieuwe status wordt erbij vermeld. "Redefined" betekent dat het mineraal geldig blijft, maar een nieuwe omschrijving heeft gekregen. "Renamed" betekent dat het mineraal geldig blijft, maar dat het een nieuwe naam heeft gekregen omwille van een nomenclatuurrevisie.

- Chemische samenstelling in een formule, en kristalstelsel van het mineraal.
- De afleiding van de mineraalnaam. Waar mogelijk geeft een hyperlink toegang tot meer uitgebreide informatie.
- Typevindplaats: de locatie waar het mineraal voor het eerst is gevonden. Soms zijn in een beschrijving meerdere typevindplaatsen genoemd.
- Verwijzing naar de oorspronkelijke beschrijving van het mineraal en/of zijn naam, met waar nodig aanvullende informatie i.v.m. statuswijzigingen.

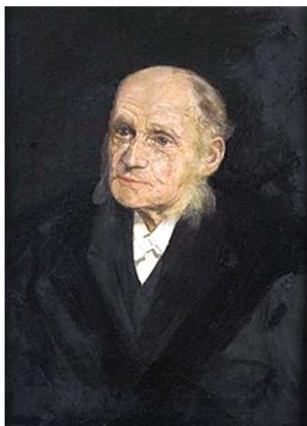
Meer uitgebreide informatie over de mineralen is beschikbaar op een aantal internet websites, zoals MinDat (www.mindat.org), met name over de vindplaatsen, het RRUFF project (rruff.info), met name via *Search References* naar de originele publicaties, en Mineralogy Database (webmineral.com), voor alle mogelijke mineralogische informatie.

Mineralen genoemd naar Nederlanders of naar personen behorend tot de Nederlandse (wetenschappelijke) samenleving

"Bemmeleniet"

Discredited (1943) = siderite

FeCO₃ – trigonaal

Genoemd naar Jakob Maarten van Bemmelen (Almelo, 3 november 1830 – Leiden, 13 maart 1911), grondlegger van de colloidchemie, en van de bodemchemie in Nederland. Hij begon zijn wetenschappelijke loopbaan in Groningen, en van 1874 tot 1901 was hij in Leiden hoogleraar anorganische chemie. Zijn naam leeft voort in de Van Bemmelen factor, een vuistregel die aangeeft dat organische stof gemiddeld genomen voor 58% uit koolstof bestaat.

Zie ook: <http://www.bodems.nl/canon/venster-3.php>

en <http://edepot.wur.nl/213740>.

Typevindplaats: algemeen in veenafzettingen, ook in Nederland.

Gepubliceerd door J.M. van Bemmelen, C. Hoitsema, E.A. Klobbie (1900) 'Über das Vorkommen, die Zusammensetzung und die Bildung von Eisenanhäufungen in und unter Mooren'. Zeitschrift für Anorg. Chemie, 22, 313-379. Naam gegeven door F.V. Chukhrov (1936) Colloids in the Earth's crust. Acad. Sci USSR, 103 (in Russian), naar aanleiding van het artikel van Van Bemmelen *et al.* (1900).

L.J. Spencer (1943) deelde mee dat bemmeleniet identiek is aan "chalybiet", amorfe sideriet: Sixteenth List of New Mineral Names, Mineralogical Magazine, 26, 334.

Barentsiet

IMA 82-101 Approved

$\text{Na}_7\text{Al}(\text{HCO}_3)_2(\text{CO}_3)_2\text{F}_4$ – triklien, pseudohexagonaal

Genoemd naar Willem Barents(z) (Formerum, Terschelling, 1550 – Nova Zembla, Rusland, 20 juni 1597), een Nederlandse zeevaarder, poolonderzoeker en ontdekkingsreiziger. Hij maakte drie reizen (1594, 1595, 1596) om de Noordoostelijke Doorvaart te vinden, daarbij ontdekte hij in 1596 Bereneiland (halverwege Spitsbergen en de Noordkaap, oorspronkelijk 'Veere eiland') en Spitsbergen (oorspronkelijk 'Het Nieuwe Land'), en verkende hij de kusten van Nova Zembla. De winter 1596-1597 bracht hij met zijn bemanning door in het noorden van Nova Zembla in het 'Behouden Huys'. De zee ten noordoosten van het Kola schiereiland, de typevindplaats van het mineraal, en tussen Spitsbergen en Nova Zembla, is de Barentszee.

Typevindplaats: Restinyun Mt., Khibiny Massif, Kola Peninsula, Murmanskaja Oblast, Northern Region, Rusland.

Gepubliceerd door A.P. Khomyakov, T.A. Kurova, G.N. Nechelyustov, G.O. Piloyan (1983) Barentsite, $\text{Na}_7\text{AlH}_2(\text{CO}_3)_4\text{F}_4$, a new mineral. *Zapiski Vsesoyuznogo Mineralogicheskogo Obshchestva*, 112, 474-479.

Bijvoetiet

IMA 81-035 Approved, Renamed (1987) to **Bijvoetiet-(Y)**

$\text{Y}_8(\text{UO}_2)_{16}\text{O}_8(\text{CO}_3)_{16}(\text{OH})_8 \cdot 39\text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar Johannes Martin ('Jo') Bijvoet (Amsterdam, 23 januari 1892 – Winterswijk, 4 maart 1980), een Nederlandse chemicus. Na zijn studie scheikunde (onderbroken voor militaire dienst 1914-1918), met promotie in 1923, deed hij postdoctoraal onderzoek bij W.L. Bragg in Manchester. In 1925 werd hij privaattoecent fysische chemie aan de Universiteit van Amsterdam, vervolgens vanaf 1929 aldaar lector kristallografie en thermodynamica. In 1939 werd hij in Utrecht hoogleraar algemene chemie, tot aan zijn pensioen in 1962. Bijvoet was een van de pioniers op het gebied van de röntgenkristallografie aan biologische moleculen, hij wordt wel de 'vader' van de Nederlandse kristallografie genoemd. Hij kreeg eredoctoraten van de universiteiten van Delft, Bristol en Zürich. Van 1951 tot 1954 was hij voorzitter van de International Union of Crystallography. Hij is diverse keren voorgedragen voor de Nobelprijs, o.a. door W.L. Bragg en tweevoudig winnaar Linus Pauling. Aan de

Universiteit Utrecht bestaat een Bijvoet Centrum voor Biomoleculair Onderzoek, en in de stad is de Prof. Bijvoetlaan naar hem genoemd.

Typevindplaats: Shinkolobwe mijn (Kasolo mijn), Shinkolobwe, Katanga Copper Crescent, Katanga (Shaba), Democratische Republiek Congo (Zaire).

Gepubliceerd door M. Deliens, P. Piret (1982) Bijvoetite et lepersonnite, carbonates hydratés d'uranyle et de terres rares de Shinkolobwe, Zaire. *Canadian Mineralogist*, 20, 231-238. De chemische formule is bijgesteld door Y. Li, P.C. Burns, R.A. Gault (2000) A new rare-earth-element uranyl carbonate sheet in the structure of bijvoetite-(Y). *Canadian Mineralogist*, 38, 153-162. De hernoeming in 1987 gebeurde omwille van de toevoeging met de aanduiding van het dominante zeldzame-aarde-element in het mineraal (Levinson nomenclatuur).

Dewitiet

IMA 2019-098 Approved

$\text{Ag}_z\text{Tl}_{10-x-z}\text{Pb}_{2x}\text{Sb}_{42-x-y}\text{As}_y\text{S}_{68}$ – triklien – chabournéiet groep
($0.09 \leq x \leq 2.13$, $13.99 \leq y \leq 19.79$, $0.10 \leq z \leq 0.50$)

Genoemd naar Frank de Wit (Den Helder, Nederland, 1 april 1970 –), een Nederlandse amateurmineraloog. Een bezoek als kind aan de Lengenbach groeve in Zwitserland was het begin voor De Wit van een levenslange zoektocht naar zeldzamere en potentieel nieuwe mineralen. Daarbij werden tot nu toe iets meer dan 1.100 vindplaatsen bezocht. De laatste negen jaar lag de nadruk op een intensiever onderzoek van de Jas Roux afzetting, en de analyse in internationaal verband van de aldaar gedane vondsten.

Typevindplaats: De Sb-As-Tl-Pb-Hg-Ag-Cu mineralisatie genaamd "Jas Roux" op ca. 2.350 m hoogte in het Parc National des Écrins, La Chapelle-en-Valgaudemar, Hautes-Alpes, Provence-Alpes-Côte d'Azur, Frankrijk.

Dewitite is inmiddels ook gevonden in vijf andere vindplaatsen wereldwijd.

Topa, D., Kolitsch, U., Stoeger, B., Keutsch, F., Stanley, C. (2021) Dewitite, IMA 2019-098, in: CNMNC Newsletter 63, European Journal of Mineralogy, 33, <https://doi.org/10.5194/ejm-33-639-2021>.

Volledige publicaties zijn in voorbereiding.

Dozyiet

IMA 93-042 Approved

$\text{Mg}_7\text{Al}_2(\text{Al}_2\text{Si}_4\text{O}_{15})(\text{OH})_2$ – monoklien

*J.J. Dozy met twee Papua's, Carstensz expeditie 1936.
Foto © Tropenmuseum, Amsterdam.*

Genoemd naar Jean Jacques Dozy (Rotterdam, 18 juni 1908 – Den Haag, 1 november 2004), een Nederlandse geoloog. Na zijn studie in Leiden werkte hij tot 1966 in meerdere functies en vele buitenlandse posten voor de Bataafsche Petroleum Maatschappij, later de Shell. Van 1966 tot 1980 was hij hoogleraar geologie aan de Technische Hogeschool Delft. Dozy zal bekend blijven als lid van de succesvolle Carstensz expeditie van 1936, zo genoemd naar het beoogde einddoel van deze expeditie: de beklimming van het met 'eeuwige sneeuw' bedekte Carstenszgebergte in Nederlands Nieuw-Guinea. Tijdens de beklimming ontdekte Dozy een grote monoliet, die bij nadere inspectie zeer rijk bleek te zijn aan hoogwaardige ertsen. Deze Ertsberg, zoals hij hem noemde, zou de belangrijkste ontdekking worden van de hele expeditie, al waren de deelnemers op dat moment zich daarvan nauwelijks bewust. Pas in de jaren 1970 en 1980 zou de Ertsberg, rijk aan goud en koper, vrijwel geheel afgegraven worden door het Amerikaanse mijnbouwbedrijf Freeport.

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Jean_Jacques_Dozy.

Typevindplaats: Ertsberg East Complex koper-, zilver- en goudmijn, Gunung Bijih District (Grasberg District), Carstensz gebergte, centraal Irian Jaya, Indonesië.

Gepubliceerd door S.W. Bailey, J.F. Banfield, W.W. Barker, G. Katchan (1995) Dozyite, a regular 1:1 stratification of serpentine and chlorite. *American Mineralogist*, 80, 65-77.

Ernstburkeiet

IMA 2010-059 Approved

$\text{Mg}(\text{CH}_3\text{SO}_3)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$ – trigonaal

Genoemd naar Ernest Alexander Julius ('Ernst') Burke (Kortrijk, België, 19 augustus 1943 –), een Belgische mineraloog. Na zijn studie in Leuven was hij van 1966 tot 2005 verbonden aan de Vrije Universiteit Amsterdam, als wetenschappelijk medewerker en universitair docent. Hij werkte vooral aan ertsmineralogie en Raman microspectrometrie van fluïde inclusions in mineralen. Burke was hoofdredacteur (1995-2001) van het *European Journal of Mineralogy* en chairman (2003-2008) van de IMA Commission on New Minerals, Nomenclature and Classification (sinds 2006 Commission on New Minerals, Nomenclature and Classification).

Typevindplaats: Op een diepte van 576,5 m in een ijskern van de Japanse Dome Fuji basis, bij de top van het Oost Dronning Maud plateau, Oost-Antarctica. Opslag van ernstburkeiet in een mineralogisch museum vereist een gekoelde ruimte, het mineraal dehydrateert bij temperaturen hoger dan -5°C .

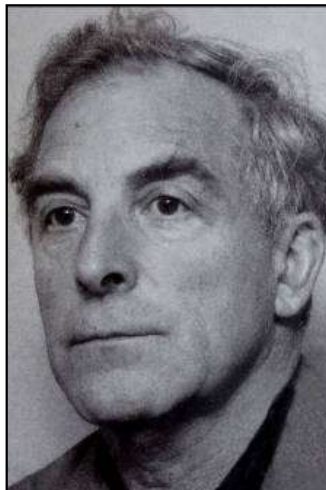
Zie ook: <http://www.geopersdienst.nl/nieuws/ernstburkeiet-houdt-van-koud/>.

Gepubliceerd door F. E. Genceli Güner, T. Sakurai, T. Hondoh (2013) Ernstburkeite, $\text{Mg}(\text{CH}_3\text{SO}_3)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$, a new mineral from Antarctica. *European Journal of Mineralogy*, 25, 78-83.

Kieftiet

IMA 91-052 Approved

CoSb_3 – kubisch

Genoemd naar Cornelis ('Kees') Kieft (Limmen, 29 september 1924 – Heemstede, 6 februari 1995), een Nederlandse geoloog en mineraloog. Na zijn studie in Amsterdam werkte hij als ertsgeoloog in Turkije, Niger, Nieuw-Caledonië en Madagascar. In 1967 trad hij in dienst van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), gedetacheerd aan de Vrije Universiteit Amsterdam, waar hij specialist werd in de mineraalanalyse met de elektronenmicrosonde.

Typevindplaats: Tunaberg Cu-Co ertsgebied, Tunaberg, Nyköping, Södermanland, Zweden.

Zie ook: <http://www.natuurtijdschriften.nl/document/360527>.

Gepubliceerd door R.T.M. Dobbe, W.J. Lustenhouwer, M.A. Zakrzewski (1994) Kieftite, CoSb_3 , a new member of the skutterudite group from Tunaberg, Sweden. *Canadian Mineralogist*, 32, 179-183.

Kruijeniet

IMA 2018-057 Approved

$\text{Ca}_4\text{Al}_4(\text{SO}_4)\text{F}_2(\text{OH})_{16}\cdot 2\text{H}_2\text{O}$ – tetragonaal

Genoemd naar Fred Kruijen (1956 –), een Nederlandse verzamelaar van mineralen uit de Eifel. Hij heeft talrijke artikelen gepubliceerd in diverse populair-wetenschappelijke tijdschriften (GEA, Mineralien-Welt). Hij is ook een begenadigd fotograaf van mineralen in micromounts.

Typevindplaats: De Feuerberg groeve in de gemeente Hinterweiler, 7 km ten noorden van Daun in de vulkanische Eifel, Rheinland-Pfalz, Duitsland. Het mineraal is oorspronkelijk als onbekend en als mogelijk nieuw herkend door Cor Kokke (Mineralien-Welt, Heft 1/2018).

Gepubliceerd door N.V. Chukanov, N.V. Zubkova, G. Blass, I.V. Pekov, D.A. Varlamov, D.I. Belakovskiy, D.A. Ksenofontov, S.N. Britvin, D.Yu. Pushcharovskiy (2019): Kruijenite, $\text{Ca}_4\text{Al}_4(\text{SO}_4)\text{F}_2(\text{OH})_{16}\cdot 2\text{H}_2\text{O}$, a new mineral with microporous structure from the Eifel paleovolcanic region, Germany. *Mineralogy and Petrology*, 113, 229-236.

Lourenswalsiet

IMA 87-005 Approved

$(\text{K},\text{Ba})_2(\text{Ti},\text{Mg},\text{Ca},\text{Fe})_4(\text{Si},\text{Al},\text{Fe})_6\text{O}_{14}(\text{OH})_{12}$ – hexagonaal

Genoemd naar Lourens Wals (Zuiderwoude, Waterland, 18 mei 1939 – Zoutelande, 2 augustus 2020), een Nederlandse chemicus. Na zijn studie chemie aan de Vrije Universiteit Amsterdam werkte hij tot aan zijn pensioengerechtigde leeftijd bij Janssen Pharmaceutica in België. Daarna verwierf hij een licentiaat protestantse theologie aan de Universiteit Leuven, waardoor hij vanuit zijn woonplaats Zoutelande regelmatig als voorganger fungeerde bij diensten van de Protestantse Kerk Nederland. Wals is enige jaren vice-voorzitter geweest van de Mineralogische Kring Antwerpen.

Typevindplaats: Diamond Jo Quarry, Magnet Cove, Hot Spring County, Arkansas, USA.

Gepubliceerd door D.E. Appleman, H.T. Evans, G.L. Nord, E.J. Dwornik, C. Milton (1987) Delindeite and lourenswalsite, two new titanosilicates from the Magnet Cove region, Arkansas. *Mineralogical Magazine*, 51, 417-425

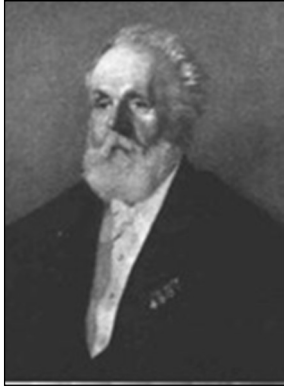
“Martiniet”

Discredited (1943) = carbonate-bearing variety of whitlockite

$\text{Ca}_3(\text{PO}_4,\text{CO}_3,\text{OH})_2$ – trigonaal

Genoemd naar Johann Karl Ludwig Martin (Jever, Oost-Friesland, 24 november 1851 – Leiden, 14 november 1942), een van oorsprong Duitse geoloog en hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Leiden. Als wetenschapper was hij vooral bekend om zijn paleontologisch en stratigrafisch onderzoek naar de Kenozoïsche fauna van Nederlands-Indië, met name naar mollusken. Onder zijn leerlingen bevonden zich de latere bekende geologen G.A.F. Molengraaff, J.H.F. Umbgrove, L.U. de Sitter en Ph.H. Kuenen. Een andere leerling van Martin was koningin Wilhelmina, die een verzameling fossielen en mineralen had en privélessen in de geologie van hem kreeg.

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Karl_Martin.

Typevindplaats: Als pseudomorfosen van calciumfosfaat naar calcië in fosforietafzettingen die uit guano zijn ontstaan, bij de Tafelberg aan het Santa Barbarastrand aan de zuidkust van Curaçao.

Gepubliceerd door J.H. Kloos (1888) Untersuchungen über Gesteine und Mineralien aus West-Indien. Sammlungen Geologisches Reichsmuseums Leiden, Ser. II, Bd. 1, 1, en Neues Jahrbuch für Mineralogie, Geologie und Paläontologie 1888, Band 1, III-41. C. Frondel (1943) toonde aan dat martinet identiek is aan whitlockiet: Mineralogy of the calcium phosphates in insular phosphate rocks. American Mineralogist, 28, 215-232. Er bestaat ook een geldig mineraal martinet, in 2007 genoemd naar de Canadees Robert François Martin: een oude, ongeldig verklaarde naam, kan na een bepaalde tijdspanne opnieuw worden gebruikt.

"Molengraaffiet"

Discredited (1938) = lamprophyllite

$(\text{Sr}, \text{K}, \text{Ba})_2(\text{Na}, \text{Ti}, \text{Fe}, \text{Mn})_4\text{Ti}_2(\text{Si}_2\text{O}_7)_2\text{O}(\text{O}, \text{OH}, \text{F})$ – monoklien

Genoemd naar Gustaaf Adolf Frederik Molengraaff (Nijmegen, 27 februari 1860 – Wassenaar, 26 maart 1942), een Nederlandse geoloog, bioloog en ontdekkingsreiziger. Hij was een autoriteit op het gebied van de geologie van Zuid-Afrika en Nederlands-Indië. Hij is hoogleraar geweest aan de Universiteit van Amsterdam (1888-1897) en aan de Technische Hogeschool Delft (1906-1930); daartussen werkte hij in Transvaal en op Celebes. Tijdens de Boerenoorlog introduceerde hij het identiteitsplaatje voor soldaten, dat later overal ter wereld gebruikt zou worden.

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Gustaaf_Molengraaff.

Typevindplaats: in lujavrieten van het Pilansberg Alkaline Complex, Rustenburg District, North West Province, Zuid-Afrika.

Gepubliceerd door H.A. Brouwer (1911) Molengraaffit, ein neues Mineral in Lujauriten aus Transvaal. Centralblatt für Mineralogie, Geologie und Paläontologie, 1911, 129-133. C.E. Tilley (1938) toonde aan dat molengraaffiet identiek is aan lamprophylliet: The identity of molengraaffite with lamprophyllite. Transactions Geological Society South Africa, 41, 109-111.

Oeniet

IMA 95-007 Approved

CoSbAs – orthorombisch

Genoemd naar Oen Ing Soen (Semarang, Nederlands-Indië, 30 juni 1928 – Amsterdam, 14 oktober 1996), een Nederlandse geoloog en mineraloog. Na zijn studie in Amsterdam was hij tot 1961 verbonden aan de Geologische Dienst van Groenland en aan de Universiteit van Kopenhagen. Daarna keerde Oen terug naar de Universiteit van Amsterdam, waar hij in 1976 hoogleraar petrologie, ertskunde en mineralogie werd. Na de fusie met de Vrije Universiteit Amsterdam werd hij aldaar in 1988 eveneens hoogleraar petrologie, ertskunde en mineralogie. Veldwerk met studenten en promovendi vond o.a. plaats in Spanje, Tanzania, Zweden, Sri Lanka en Portugal. Het onderzoek van Oen in het complexe Zweedse Bergslagen ertsgebied resulteerde in een algemeen aanvaard model van de geologische evolutie van dat gebied.

Zie ook:

http://www.minsocam.org/msa/ammin/toc/Abstracts/1998_Abstracts/SO98_Abstracts/Verschure_p1136_98.pdf en http://mmoree.home.xs4all.nl/ak/gesc/oen_nl.htm.

Typevindplaats: Tunaberg Cu-Co ertsgebied, Tunaberg, Nyköping, Södermanland, Zweden.

Gepubliceerd door R.T.M. Dobbe, M.A. Zakrzewski (1998) Oenite, CoSbAs, a new mineral species from the Tunaberg Cu-Co-sulfide skarns, Bergslagen, Sweden. *Canadian Mineralogist*, 36, 855-860.

Poldervaartiet

IMA 92-012 Approved

$\text{CaCa}(\text{SiO}_3\text{OH})(\text{OH})$ – orthorombisch

Genoemd naar Arie Poldervaart (Bandung, Nederlands-Indië, 6 juli 1918 – Leonia, New Jersey, USA, 28 oktober 1964), een Nederlandse, Britse (sinds 1948) en Amerikaanse (sinds 1963) petroloog. Hij studeerde aan de Technische Hogeschool Delft en aan de Universiteit van Kaapstad (promotie in 1942). Daarna was hij twee jaar leraar wetenschappen aan het Bisschoppelijk College van Rondebosch in Kaapstad. Vanaf december 1944 tot juni 1946 diende hij eerst bij de Netherlands East Indies Forces Intelligence Service en later bij de infanterie in Batavia. Terug in Kaapstad kreeg hij een fellowship van de Universiteit van Kaapstad. In 1949 trad hij in dienst van de geologische dienst van het Bechuanaland Protectoraat (thans Botswana). In 1951 werd hij visiting associate professor aan de Columbia University (New York City), vervolgens associate professor en tenslotte in 1957 gewoon hoogleraar. Poldervaarts belangrijkste werk was aan bazalten, zijn beroemde

monografie "Basalts" (samen met H.H. Hess) werd in 1967 postuum gepubliceerd.

Zie ook: W.H. Bucher (1965) "Memorial to Arie Poldervaart (1918-1964)", *Geological Society of America Bulletin*, 76, 125-132, of http://www.minsocam.org/ammin/AM55/AM55_591.pdf.

Typevindplaats: Wessels mijn, Hotazel, Kalahari manganese field, Northern Cape Province, Zuid-Afrika. De meeste (alle?) specimens van poldervaartiet blijken bij nader inzien olmiiet te zijn, $\text{CaMn}(\text{SiO}_3\text{OH})(\text{OH})$.

Gepubliceerd door Y. Day, G.E. Harlow, A.R. McGhie (1993) Poldervaartite, $\text{Ca}(\text{Ca}_{0.5}\text{Mn}_{0.5})(\text{SiO}_3\text{OH})(\text{OH})$, a new acid nesosilicate from the Kalahari manganese field, South Africa: crystal structure and description. *American Mineralogist*, 78, 1082-1087.

Prehniet

IMA Grandfathered

$\text{Ca}_2\text{Al}_2\text{Si}_3\text{O}_{10}(\text{OH})_2$ – orthorombisch

Prehniet is het eerste mineraal dat naar een persoon is genoemd, naar Hendrik "van/von" Prehn (Kaapstad, Kaapkolonie, 30 juli 1733 – Heilbronn, Duitsland, 11 augustus 1785), een militair en amateur-natuuronderzoeker. Zijn Nederlands-Duitse vader was een officier bij de Verenigde OostIndische Compagnie in de Kaapkolonie. Hendrik was in Nederland eerst luitenant bij het leger van de Staten-Generaal, vervolgens nam hij tijdens de Zevenjarige Oorlog dienst in Duitse legereenheden, en daarna keerde hij in 1768 in de rang van majoor in het leger van de Staten-Generaal terug naar de Kaap. Hij werd er garnizoenscommandant van de Kaaptroepen, uiteindelijk als luitenant-generaal. In 1780 keerde hij terug naar Nederland, met een flinke voorraad van een mineraal, afkomstig van een plaatselijke bewoner, die het in het binnenland had ontdekt. Maar de Franse astronoom A.M. de Rochon had het mineraal uit dezelfde bron al in 1774 naar Europa gebracht, waar het door vele mineralogen werd onderzocht, met zeer diverse uitkomsten. De Duitse mineraloog Abraham Gottlob Werner gaf waarschijnlijk in 1785 de naam prehniet aan het nieuwe mineraal.

Zie ook: <http://peek-01.livejournal.com/96271.html>, en C. Deroo (2014) Prehniet, het eerste naar een persoon genoemde mineraal. Geonieuws (MKA), 39, 69-84.

Typevindplaats: Dolerieten van de Karoo bij Cradock, Chris Hani District, Eastern Cape Province, Zuid-Afrika.

Eerste volledige beschrijving: A.G. Werner (1790) Aeusere Beschreibung des Prehnits, nebst einigen Bemerkungen über die ihm beygelegte Benennung, so wie auch überhaupt über die Bildung einiger Benennungen natürlicher Körper von Personen-Namen. Bergmännisches Journal, 3. Jahrgang, Erster Band, Erstes Heft, 99-112.

Retgersiet

IMA Grandfathered

$\text{NiSO}_4 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ – tetragonaal

Genoemd naar Jan Willem Retgers (Batavia, Nederlands-Indië, 20 oktober 1856 – Utrecht, 9 augustus 1896), een Nederlandse mijningenieur, fysisch-chemicus en kristallograaf. Na zijn studie aan de Polytechnische School te Delft verrichtte hij in staatsdienst geologische exploratie van Java. In 1888 promoveerde hij in Leipzig op het soortelijk gewicht van isomorfe mengsels. Zijn voornaamste onderzoeken, op het gebied van de isomorfie, deed hij tussen 1889 en 1896 in een eenvoudig laboratorium in zijn huis in Den Haag. Hij leverde ook belangrijke bijdragen aan mineralogische laboratoriumtechnieken, zoals het gebruik van zware vloeistoffen voor het meten van het soortelijk gewicht.

Zie ook: http://www.dbnl.org/tekst/molh003nieu04_01/molh003nieu04_01_1717.php.

Typevindplaats: De Ragra mijn (Minasragra), Huayllay District, Pasco Province, Peru.

Gepubliceerd door C. Frondel, C. Palache (1948) Retgersite, $\text{NiSO}_4 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$, a new mineral. American Mineralogist, 34, 188-194.

Rietveldiet

IMA 2016-081 Approved

$\text{Fe}(\text{UO}_2)(\text{SO}_4)_2(\text{H}_2\text{O})_5$ – orthorombisch

Genoemd naar Hugo M. Rietveld (Den Haag, 7 maart 1932 – Alkmaar, 16 juli 2016), een Nederlands-Australische natuurkundige en kristallograaf. Na de basisschool emigreerde hij met zijn ouders naar Australië. Vanaf 1957 studeerde hij aan de Universiteit van West-Australië in Perth. In 1964 promoveerde hij op onderzoek aan de neutronenverstrooiing van kristallen. In hetzelfde jaar werd hij onderzoeker bij het ECN in Petten. Rietveld is beroemd geworden door het opstellen van de (later naar hem genoemde) volledige profielverfijningsmethode van poederdiffractie ("Rietveld refinement"). In 1975 zegde hij de wetenschap teleurgesteld vaarwel en werd hij hoofd van de ECN-bibliotheek in Petten tot aan zijn pensionering in 1992.

Typevindplaatsen: Giveaway-Simplot mijn (Utah, USA), Willi Agatz mijn (Saksen, Duitsland) en Jáchymov (Tsjechische Republiek).

Gepubliceerd door A.R. Kampf, J. Sejkora, T. Witzke, J. Plášil, J. Čejka, B.P. Nash, J. Marty (2017) Rietveldite, $\text{Fe}(\text{UO}_2)(\text{SO}_4)_2(\text{H}_2\text{O})_5$, a new uranyl sulfate mineral from Giveaway-Simplot mine (Utah, USA), Willi Agatz mine (Saxony, Germany) and Jáchymov (Czech Republic). Journal of Geosciences: 62: 107-120.

Zincorietveldiet (IMA 2022-070 Approved) is de zink analoog van rietveldiet, $Zn(UO_2)(SO_4)_2(H_2O)_5$, gepubliceerd door A.R. Kampf et al. (2022) van de Blue Lizard mine, San Juan County, Utah, USA. *European Journal of Mineralogy*, 34, 591-601.

“Rijkeboeriet”

IMA Discredited (1977) = bariomicrolite, (2010) = hydrokenomicrolite
 $(\square, H_2O, Ba)_2Ta_2(O, OH)_6H_2O$ – kubisch

Genoemd naar Albert ('Ab') Rijkeboer (Amsterdam, 9 juni 1921 – Arnhem, 23 april 1994), hoofd van het analytisch laboratorium bij de NV Hollandsche Metallurgische Industrie Billiton Arnhem, hij analyseerde het mineraal; later werd hij algemeen directeur van Billiton Research te Arnhem.

Typevindplaats: Chi-Chico, São João Rei, Minas Gerais, Brazilië.

Gepubliceerd door A.H. van der Veen (1963) A study of pyrochlore. *Verhandelingen van het Koninklijk Nederlands Geologisch en Mijnbouwkundig Genootschap, Geologische Serie*, 22, 188 p. Twee revisies van de pyrochloorgroep hebben aangetoond dat rijkeboeriet geen geldig mineraal is, maar beschouwd moet worden als bariomicrolite volgens D.D. Hogarth (1977) *Classification and nomenclature of the pyrochlore group. American Mineralogist*, 62, 403-410, en recentelijk als hydrokenomicrolite volgens

D. Atencio, M.B. Andrade, A.G. Christy, R. Gieré, P.M. Kartashov (2010) The pyrochlore supergroup of minerals: nomenclature. *Canadian Mineralogist*, 48, 673-698.

Ruitenbergiet

IMA 92-011 Approved

$Ca_9B_{26}O_{34}(OH)_{24}Cl_4 \cdot 13H_2O$ – monoklien

Genoemd naar Arie Anne ('Art') Ruitenberg (geboren in 1929), een Nederlandse geoloog. Na zijn studie aan de Landbouwhogeschool Wageningen emigreerde hij in 1950 naar Canada, waar hij werkte voor het Ontario Department of Highways. Hij behaalde in 1960 een Bachelor of Science in Geology and Chemistry aan de Carleton University in Ottawa, en in 1963 een Master of Science in Mineral Deposits, Geology and Geochemistry aan de Universiteit van New Brunswick. In 1967 promoveerde hij aan de Universiteit Leiden, zijn promotor was L.U. de Sitter. Daarna werkte hij voor het New Brunswick Department of Natural Resources en het Canadese Department of Regional Economic Expansion. In 1984 kreeg hij de Dr. W.J. Wright Award van de New Brunswick Branch van het Canadian Institute of Mining, Metallurgy and Petroleum, in 1994 de Gesner Medal (Distinguished Scientist Award) van de Atlantic Geoscience Society, en in 2005 de L.W. Bailey Award van de Association

of Professional Engineers and Geoscientists of New Brunswick. Ruitenbergiet is naar hem genoemd omwille van zijn vele bijdragen tot de geologie van New Brunswick. Hij is het meest bekend voor zijn werk aan de tinafzettingen van Mount Pleasant.

Typevindplaats: Potash Corporation of Saskatchewan Mine (PCS Mine; Potash Corporation of America Mine), Penobsquis, Cardwell Parish, Kings County, New Brunswick, Canada.

Gepubliceerd door A.C. Roberts, J.A.R. Stirling, J.D. Grice, P.C. Burns, J.D. Curtis, J.L. Jambor (1993) Pringleite and ruitenbergite, polymorphs of $Ca_9B_{26}O_{34}(OH)_{24}Cl_4 \cdot 13H_2O$, two new mineral species from Sussex, New Brunswick. *Canadian Mineralogist*, 31, 795-800.

Schuilingiet

IMA Grandfathered, Renamed (1987) to **Schuilingiet-(Nd)**

$\text{PbCu}(\text{Nd,Gd,Sm,Y})(\text{CO}_3)_3(\text{OH}) \cdot 1.5\text{H}_2\text{O}$ – orthorombisch

Genoemd naar Hendrik Johan ('Henk' en 'Henri') Schuiling (Deventer, 13 februari 1892 – Waterloo, België, 24 maart 1966), een Nederlandse mijngeoloog en -ingenieur. Na zijn studie in Delft (vier jaar onderbroken door mobilisatie in 1914-18) kwam hij einde 1923 in dienst van de Union Minière du Haut-Katanga, de Belgische mijnbouwmaatschappij die koper- en andere metaalmijnen exploiteerde in de provincie Katanga van de Belgische kolonie Congo. Schuiling werd er in 1936 hoofd van de nieuw opgerichte geologische afdeling. In 1930 werd Schuiling consul "buiten bezwaar van 's Lands schatkist" van het nieuw opgerichte Nederlandse consulaat in zijn woonplaats Panda, een deelgemeente van Jadotville (thans Likasi), hij bleef het tot 1955. Na zijn terugkeer, in 1956, in Europa was hij tot 1963 adviserend geoloog van de UMHK directie in Brussel.

Zie ook: http://www.kaowarsom.be/nl/notices_schuiling_hendrik_johan

Typevindplaats: Kasompi mijn (Menda mijn; Kasompi Hill), Swambo, Katanga Copper Crescent, Katanga (Shaba), Democratische Republiek Congo (Zaire).

Gepubliceerd door J.F. Vaes (1947) Description d'un nouveau minéral "la schuilingite". Annales de la Société géologique de Belgique, 70, 233-236. De hernoeming in 1987 gebeurde omwille van de toevoeging met de aanduiding van het dominante zeldzame-aarde-element in het mineraal (Levinson nomenclatuur).

"Staringiet"

IMA 69-010, Discredited (1994) = submicroscopic intergrowth of cassiterite and tapiolite

$(\text{Fe,Mn})_x(\text{Ta,Nb})_{2x}\text{Sn}_{6-3x}\text{O}_{12}$ – tetragonaal

Genoemd naar Winand Carel Hugo Staring (Wildenborch, 5 oktober 1808 – Klein Dochteren, 4 juni 1877), grondlegger van het geologisch en landbouwkundig onderzoek in Nederland. Zijn magnum opus was de eerste geologische kaart van Nederland, die in 19 kaartbladen op een schaal van 1:200.000 is gepubliceerd tussen 1858 en 1867. Zijn bekendste werk is 'De Bodem van Nederland' dat in twee delen is gepubliceerd in 1856 en 1860.

Zie ook: <http://www.bodems.nl/canon/venster-1.php> en

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Winand_Staring_\(geoloog\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Winand_Staring_(geoloog)).

Typevindplaats: Pegmatieten bij Seridózinho en Pedra Lavreda, Paraiba, Brazilië.

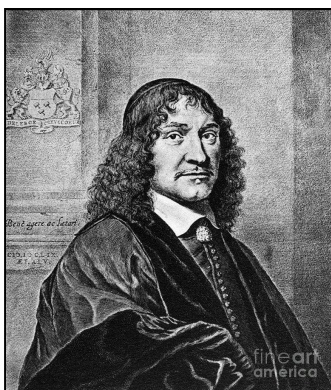
Gepubliceerd door E.A.J. Burke, C. Kieft, R.O. Feliuss, M.S. Adusumilli (1969) Staringite, a new Sn-Ta mineral from north-eastern Brazil. Mineralogical Magazine, 37, 447-452. Onderzoek met een hoge-resolutie transmissie elektronenmicroscop toonde aan dat staringiet een submicroscopische vergroeiing is van cassiteriet en tapioliet: L.A. Groat, A. Putnis, S.A. Kissin, T.S. Ercit, F.C. Hawthorne, R.V. Gaines (1994) Staringite discredited. Mineralogical Magazine, 58, 271-277.

Sylviet

IMA Grandfathered

KCl – kubisch

De oorspronkelijke alchemistische naam van het digestiefzout is *sal digestivus Sylvii*, genoemd naar Franciscus de le Boë Sylvius (Hanau, Duitsland, 15 maart 1614 – Leiden, 16 november 1672), een van Franse origine in Duitsland geboren Nederlandse chemicus, medicus en anatoom. 'Sylvius' is de latinisering van 'de le Boë', te vertalen als 'van de bossen'. Hij studeerde aan Nederlandse en Duitse universiteiten en promoveerde vervolgens in 1637 in Basel (Zwitserland). Daarna had hij een praktijk in

Hanau en Amsterdam. In 1658 werd Sylvius hoogleraar in de geneeskunde in Leiden. Sylvius kan beschouwd worden als één der grondleggers van de moderne klinische chemie. Sylvius was de eerste die de knobbeltjes in de longen van tuberculose-patiënten in direct verband bracht met de ziekte zelf. Hij onderzocht ook de invloed van zouten (o.a., KCl) op de spijsvertering.

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Franciscus_de_le_Boë_Sylvius.

Typevindplaats: het eerste natuurlijke voorkomen van KCl, in en op lava's van de vulkaan Vesuvius, Somma-Vesuvius complex, Provincie Napels, Campania, Italië.

Gepubliceerd, echter zonder mineraalnaam, door J. Smithson (1823): A discovery of chloride of potassium in the Earth. Thomson's Annals of Philosophy, Vol. 22, New Series Vol. 6, 258-259. De mineraalnaam is gegeven door F.S. Beudant (1832) in zijn *Traité de Minéralogie*, Deuxième Edition, Tome II, p. 511 'Sylvin', waarin overigens de vindplaats aan de Vesuvius niet wordt vermeld.

Touretiet

IMA 2023-003a Approved

$\text{LiAl}_4\text{Be}_4(\text{B}_{11}\text{Be})\text{O}_{28}$ – kubisch

Genoemd naar het echtpaar Jacques (Fumay, Frankrijk, 2 januari 1936 – Parijs, Frankrijk, 11 maart 2024) en Lydie (Metz, Frankrijk, 15 juni 1947 –) Touret. Na zijn studie en promotie aan de Universiteit van Nancy was Jacques Touret van 1969 tot 1980 hoogleraar aan de Universiteiten van Nancy en Parijs 7, en van 1980 tot zijn emeritaat in 2001 hoogleraar mineralogie, petrologie en ertskunde aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij is vooral bekend om zijn onderzoek aan fluïde insluitels en hun bijdrage aan de kennis van de geschiedenis van de aarde, in het bijzonder via

zeer hoogmetamorfe gesteenten, met name granulieten. Jacques Touret is lid van de Academies voor Wetenschappen van Nederland en Noorwegen, en van de Academia Europaea. Hij heeft een eredoctoraat van de Universiteit van Luik, hij is Chevalier in de Ordre National du Mérite in Frankrijk, en hij is drager van de Belgische André Dumont medaille en van de Nederlandse Van Waterschoot Van der Gracht penning.

Na haar studie aan de Universiteit van Nancy was Lydie Touret van 1975 tot 1980 docente aardwetenschappen aan Jussieu Parijs 7. Van 1981 tot 1990 was zij wetenschappelijk medewerker in het Mineralogisch en Paleontologisch Kabinet van Teylers Museum in Haarlem. In 1985 kreeg zij aldaar de Langerhuize bate voor haar onderzoek aan de unieke collectie van kristalmodellen in het museum: 388 modellen van J.B. Romé de l'sle en 627 modellen van R.J. Haüy. Van 1990 tot 2012 was Lydie Touret curator van het Mineralogisch Museum van de Ecole des Mines in Parijs. Zij was van 2008 tot 2013 chairperson van de Commission on Museums van de International Mineralogical Association.

Typevindplaats: De Ambalabe pegmatiet, Anosiorivo Manapa, Betafo district, Vakinankaratra regio, Madagascar.

Gepubliceerd door F. Hatert, F. Pezzotta, P. Vignola, M. Wälle, P. Lefèvre, R. Škoda, A.V. Kasatkin, A.A. Agakhanov, N.V. Zubkova, M. Bonazzi, A. Zanetti, N. Rotiroti, A. Risplendente, M. Depret, F. Bomal. Details volgen later.

"Troostiet"

Discredited (1849) = willemite
 Zn_2SiO_4 – trigonaal

Genoemd naar Gerard Troost ('s Hertogenbosch, 5 maart 1776 – Nashville, 14 augustus 1850), een Nederlands-Amerikaanse arts, naturalist en mineraloog. Hij studeerde in Leiden, Amsterdam en Parijs. In 1810 ging hij naar de USA waar hij in 1812 een van de oprichters en de eerste president van de Philadelphia Academy of Natural Sciences was. In 1828 werd Troost hoogleraar chemie, geologie en mineralogie in Nashville en tevens staatsgeoloog van Tennessee.

Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Gerard_Troost en <http://www.minrec.org/labels.asp?colid=1077>.

Typevindplaats: Franklin mining district, Sussex County, New Jersey, USA.

Gepubliceerd door C.U. Shephard (1832) Treatise on Mineralogy, 1st. ed., Vol. 1, Pt. 1, 154. R. Hermann (1849) toonde aan dat troostiet identiek is aan willemiet (zie ook aldaar): Über die Identität von Troostit und Willemit, 9-12, in: Untersuchungen einiger nordamerikanischen Mineralien. Journal für praktische Chemie, 47, 1-15.

Uytenbogaardtiet

IMA 77-018 Approved
 Ag_3AuS_2 – trigonaal

Genoemd naar Willem ('Wim') Uytenbogaardt (Amsterdam, 18 juli 1918 – Aalsmeer, 25 mei 2012), een Nederlandse geoloog en mineraloog. Na zijn door de oorlog afgebroken studie in Amsterdam ging hij in 1946 naar de Universiteit van Stockholm, waar hij de Zweedse nationaliteit aannam. Hij werkte vervolgens als ertsgeoloog voor verschillende Zweedse mijnbouwmaatschappijen. Van 1960 tot 1977 was Uytenbogaardt hoogleraar petrologie, ertskunde en mineralogie aan de Vrije Universiteit Amsterdam, en van 1977 tot 1985 hoogleraar economische geologie aan de Technische Hogeschool Delft.

Zie ook: http://www.myheritage.nl/person-1000745_185549152_185549152/willem-uytenboogaardt (met fout in de geboortedatum).

Typevindplaatsen: Tambang Sawah, Rejang Lebong District (Rediang Lebong District), Bengkulu Provincie (Benkoelen Provincie; Benkulen Provincie), Sumatera Island (Sumatra Island), Indonesië; Zmeinogorsk Mine (Zmyeinogorsk Mine; Snake Mountain Mine; Schlangenberg Mine), Zmeevka Stream, Korbalkha River, Alei River Basin, Rudnyi Altai, Altaiskii Krai, Western-Siberian Region, Rusland; Comstock District, Storey County, Nevada, USA. Inmiddels is uytenbogaardtiet bekend, soms in grote hoeveelheden, van tientallen vindplaatsen over de hele wereld.

Gepubliceerd door M.D. Barton, C. Kieft, E.A.J. Burke, I.S. Oen (1978) Uytenbogaardtite, a new silver-gold sulfide. Canadian Mineralogist, 16, 651-657. Kristalstructuur opnieuw onderzocht door L. Bindi, C.J. Stanley, Yu.V. Seryotkin, V.V. Bakakin, G.A. Palyanova, K.A. Kokh (2016) The crystal structure of uytenbogaardtite, Ag_3AuS_2 , and its relationships with gold and silver sulfides-selenides. Mineralogical Magazine, 80, 1031-1040.

Vaesiet

IMA Grandfathered
NiS₂ – kubisch

Genoemd naar Johannes Franciscus ('Jan' en 'Jean-François') Vaes (Rotterdam, 21 juli 1902 – Middelburg, 1 mei 1978), een Nederlandse mijnningenieur en mineraloog. Na zijn studie in Delft trad hij in dienst bij de Union Minière du Haut-Katanga, de Belgische mijnbouwmaatschappij die koper- en andere metaalmijnen exploiteerde in de provincie Katanga van de Belgische kolonie Congo. Daar werkte hij als mineraloog in de geologische afdeling van H.J. Schuiling (zie aldaar). Vaes is auteur van 12 nieuwe mineralen: billietiet, cousiniet, cuprosklodowskiet, diderichiet (= rutherfordien), masuyiet, renieriet, richetiet, saléiet, schuilingiet, sengieriet, studtiet en vandendriesscheiet (zie Categorie mineralen beschreven door Nederlanders werkzaam aan buitenlandse instellingen).

Mess van de UMHK in Panda/Jadotville in de jaren 1940-50, werkplaats van H.J. Schuiling en J.F. Vaes

Zie ook: H. Pelckmans (2014) J.F. Vaes, een onterecht onbekende Nederlander. Geonieuws (MKA), 39, 104-108.

Typevindplaats: Kasompi mijn (Menda mijn; Kasompi Hill), Swambo, Katanga Copper Crescent, Katanga (Shaba), Democratische Republiek Congo (Zaire).

Gepubliceerd door P.F. Kerr (1945) Cattierite and vaesite: new Co-Ni minerals from the Belgian Congo. American Mineralogist, 30, 483-497.

"Vandiestiet"

Discredited (1940) = mixture of tellurobismuthite (Bi₂Te₃) and hessite (Ag₂Te)

Genoemd naar Pieter Hendrik van Diest (Edam, 6 augustus 1835 – San Luis, Colorado, USA, 24 december 1902), een Nederlandse mijnningenieur. Na zijn studie aan de Koninklijke Academie ter opleiding van burgerlijke ingenieurs te Delft trad hij in 1857 in dienst van het mijnwezen van Nederlands-Indië. Hij heeft vooral gewerkt op het tineiland Banka/Bangka en in de kolenvelden van West-Sumatra. In 1873 ging hij als hoofdingenieur met pensioen. In 1872 was hij al met zijn gezin naar Colorado getrokken, in opdracht van de Nederland Mijnbouwmaatschappij om hun eigendom, de Caribou zilvermijn, verder te ontwikkelen. Daarna heeft Van Diest talrijke banen en functies gehad, in 1884 werd hij manager van de Sangre de Cristo Land Grant in het uiterste zuiden van Colorado, hij ging wonen in San Luis. Van Diest was een generalist en publiceerde in Colorado over de meest uiteenlopende geologische onderwerpen. Hij was actief in de Colorado Scientific Society,

hij was er president van in 1887, en in 1897 werd hij erelid.

Het moge dan in 1940 zijn misgegaan met P.H. van Diest zijn mineraal, er is gelukkig ook een plant naar hem genoemd. Want hij was ook een hartstochtelijke amateur-botanicus in zijn tijd op Banka/Bangka, door hem verzamelde planten bevinden zich in de herbaria van o.a. Leiden, British Museum en Harvard Museum. De Nederlandse botanicus Cornelius Marinus van der Sande Lacoste publiceerde in 1864 (Annales Musei Botanici Lugduno-Batavi, Vol. 1, p. 296) een nieuw bladmos uit Banka, Chiloscypus diestianus, in 1985 hernoemd door S. Piippo (Acta Botanica Fennica, Vol. 131, p. 165) tot Heteroscypus diestianus.

Zie ook: <http://www.coloscisoc.org/history/Presidents/vandiest.html>. E.A.J. Burke (2015) Vandiestiet en P.H. van Diest, een zoektocht met hindernissen. Geonieuws (MKA), 40, 82-84.

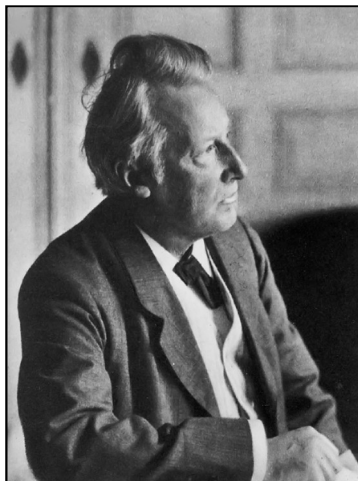
Typevindplaats: Hamilton and Little Gerard mines, Sierra Blanca, Huerfano Co., Colorado, USA.

Gepubliceerd door R. Pearce (1898) Bulletin of the Colorado Scientific Society, No. 6, 4-6, en Proceedings of the Colorado Scientific Society 1902 (voor 1898), Vol. 6, 163-166. De naam is gegeven door E. Cumenge (1899) Bulletin de la Société française de Minéralogie, Vol. 6, 25-26bis. C. Frondel (1940) toonde aan dat vandiestiet een mengsel was: Redefinition of tellurobismuthite and vandiestite. American Journal of Science, 238, 880-888.

Vanthoffiet

IMA Grandfathered

$\text{Na}_6\text{Mg}(\text{SO}_4)_4$ – monoklien

Genoemd naar Jacobus Henricus ('Henry') van 't Hoff (Rotterdam, 30 augustus 1852 – Steglitz, Berlijn, Duitsland, 1 maart 1911), een Nederlandse chemicus, winnaar van de eerste Nobelprijs voor scheikunde (1901). Na zijn studies in Delft, Leiden, Bonn, Parijs en Utrecht (promotie in 1874) zocht hij aanvankelijk tevergeefs naar een aanstelling aan een universiteit. Toen hij solliciteerde als leraar scheikunde te Breda werd hij afgewezen, omdat hij met doosjes met kristallen in zijn zak liep. Na een assistentschap aan de Veeartsenij-school in Utrecht werd Van 't Hoff in 1877 alsnog lector, en in 1878 hoogleraar chemie, mineralogie en geologie aan de Universiteit van Amsterdam. In 1896 kreeg hij een aanstelling aan de Pruisische Academie voor Wetenschappen en aan de Universiteit Berlijn. Van 't Hoff wordt gezien als een van de grondleggers van de stereochemie en de fysische chemie. Hij bestudeerde ook evenwichten in zoutoplossingen, de reden voor de naamgeving aan het mineraal.

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Jacobus_van_'t_Hoff.

Typevindplaats: Wilhelmshall, Halberstadt, Sachsen-Anhalt, Duitsland.

Gepubliceerd door K. Kubierschky (1902) Über ein eigenthümliches Salzvorkommen im sogenannten Magdeburg-Halberstädter Becken. Sitzungsberichte der Königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften, 1902, Erster Halbband, 404-413.

Veeniet

IMA 66-016 Approved

$\text{Pb}_2(\text{Sb,As})_2\text{S}_5$ – orthorombisch

Genoemd naar Rudolf Willem van der Veen (Buitenzorg, Nederlands-Indië, 27 januari 1883 – Wassenaar, 3 april 1925), een Nederlandse mijnningénieur en mineraloog. Na zijn studie in Delft werkte hij in mijnen in Argentinië, Bolivië, Brits-Indië, Duitsland en Spanje. In 1916 werd hij hoogleraar economische geologie aan de Polytechnische School Delft. Hij publiceerde in 1925 (postuum) een van de eerste boeken, met foto's, over ertsmicroscopie.

Typevindplaats: Taylor Pit (Concession XIV; Lot 13), Huntingdon Township, Madoc Area, Hastings County, Ontario, Canada.

Gepubliceerd door J.L. Jambor (1967) New lead sulfantimonides from Madoc, Ontario. Part 1. Canadian Mineralogist, 9, 7-24.

Westerveldiet

IMA 71-017 Approved

(Fe,Ni,Co)As – orthorombisch

Genoemd naar Jan Westerveld (Lemarang, Java, Nederlands-Indië, 25 januari 1905 – Amsterdam, 29 augustus 1962), een Nederlandse geoloog en mineraloog. Hij was van 1939 lector, en van 1946 tot 1962 hoogleraar economische geologie en mineralogie aan de Universiteit van Amsterdam. Westerveld heeft vooral gewerkt aan talrijke ertsafzettingen in het voormalige Nederlands-Indië.

Zie ook:

http://www.albumacademicum.uva.nl/cgi/b/bib/bibidx?submit=Sort;sort=datumoverlijden;c=ap;size=1;lang=en;type=boolean;date31=1946;date32=1946;q1=id*;rgn1=id;cc=ap;view=reslist;fmt=long;page=reslist;start=9

Typevindplaats: La Gallega mijn, Ojén Iherzoliet massief, Ojén, Málaga, Andalusia, Spanje.

Gepubliceerd door I.S. Oen, E.A.J. Burke, C. Kieft, A.B. Westerhof (1972) Westerveldite, (Fe,Ni,Co)As, a new mineral from La Gallega, Spain. *American Mineralogist*, 57, 354-363.

Willemiet

IMA Grandfathered

Zn₂SiO₄ – trigonaal

Genoemd naar Willem I Frederik (Den Haag, 24 augustus 1772 – Berlijn, Duitsland, 12 december 1843), van 1815 tot 1830 koning der Verenigde Nederlanden, en daarna tot 1840 koning van Nederland. In 1825 schonk hij een bijzondere collectie edelstenen aan het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie in Leiden, door hem opgericht op 9 augustus 1820.

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_I_der_Nederlanden.

Typevindplaats: Vieille Montagne (Altenberg, Kelmisberg), Moresnet, Kelmis, Plombières-Vieille Montagne District (Plombières-Altenberg), Verviers, Liège Province, België.

Gepubliceerd door A. Lévy (1830) Briefwechsel. *Jahrbuch für Mineralogie, Geognosie, Geologie und Petrefaktenkunde*, 1, 71, en A. Lévy (1843) Description de plusieurs espèces minérales appartenant à la famille du zinc. *Annales de Mines, Quatrième Série*, 4, 507-520.

Lévy was echter niet de eerste die het zinksilicaat als mineraal ontdekte. L. Vanuxem & W.H. Keating beschreven in 1824 een nieuw mineraal uit Franklin (New Jersey, USA) dat zij "siliceous oxide or silicate of zinc (calamine)" noemden. Hun correcte en accurate analyse komt overeen met de formule van willemiet, Zn₂SiO₄. Zij hebben in die beschrijving het mineraal echter geen naam gegeven, waarschijnlijk omdat zij twijfelden of het wel om één enkel mineraal ging. In 1828 beweerde de chemicus Th. Thomson abusievelijk dat het Franklin mineraal een mangaansilicaat was, en zijn reputatie als chemicus zorgde ervoor dat deze behoorlijke blunder toegerekend werd aan Vanuxem & Keating. De verwarring werd compleet toen C.U. Shephard dit verkeerd geanalyseerde materiaal in 1832 de naam 'troostiet' gaf (zie aldaar). Ondertussen had Lévy al de naam willemiet ingevoerd, en die bleef later omwille van prioriteit in gebruik.

Overige mineralen die voor het eerst (mede-)beschreven zijn door personen werkzaam aan Nederlandse universiteiten

De namen van personen werkzaam aan Nederlandse universiteiten worden *cursief* weergegeven in de geciteerde beschrijvingen.

Aliettiet

IMA Redefined (1981) = valid mineral name, regularly interstratified talc-saponite
 $\text{Ca}_{0.2}\text{Mg}_6[(\text{Si},\text{Al})_8\text{O}_{20}](\text{OH})_4 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar Andrea Alietti (1923 – 2000), een Italiaanse kristallograaf aan de Universiteit van Modena, hij bestudeerde als eerste het mineraal (maar nog zonder naam): A. Alietti (1957) Some interstratified clay minerals of the Taro Valley. *Clay Minerals Bulletin*, 3, 207-211.

Typevindplaats: Monte Chiaro, Taro vallei, Albareto, Provincie Parma, Emilia-Romagna, Italië.

Gepubliceerd door F. Veniale, *H.W. van der Marel* (1969) Identification of some 1:1 regular interstratified trioctahedral clay minerals. *Proceedings of the International Clay Conference, Tokyo, 1*, 233-244. Geherdefinieerd door S.W. Bailey (1981) A system of nomenclature for regular interstratifications. *Canadian Mineralogist*, 19, 651-655.

"Alteriet"

Discredited (1957) = loose term for weathered (altered) grains of heavy minerals

Genoemd naar een reeks van verweerde, zware mineralen die optisch niet geïdentificeerd konden worden.

Typevindplaatsen: sedimenten van de Rijn in Nederland.

Gepubliceerd door *Tj.H. van Andel* (1950) Provenance, transport and deposition of Rhine sediments; a heavy minerals study on river sands from the drainage area of the Rhine. PhD Thesis Groningen, 129 p. Gediscrediteerd door D. Carroll (1957) Use of the term "alterite". *American Mineralogist*, 42, 110-113. Van Andel (1958) protesteerde nog, maar zonder succes: A defense of the term alterite. *Journal of Sedimentary Petrology*, 28, 234-235.

"Ammersooiet"

Discredited (1955) = variety of illite capable of fixing potassium

Genoemd naar de typevindplaats, een kaliumrijk veld bij Ammerzoden, lokaal bekend als "Ammer-sooien", Gelderland, Nederland; deze illietvariëteit komt ook voor in België, Frankrijk en Suriname.

Gepubliceerd door *H.W. van der Marel* (1954) Potassium fixation in Dutch soils: mineralogical analyses. *Soil Science*, 78, 163-179. M. Fleischer (1955) geeft commentaar bij het abstract in *American Mineralogist*, 40, 552-553: *There is urgent need for the attempt to be made to reach international agreement among soil scientists and mineralogists on the nomenclature of clay minerals. The present bad situation cannot be resolved by unilateral decisions by any one society or groups; recent attempts of this nature have only made the situation worse. Re-definition is needed, not new names.*

"Arsenomiargyriet"

Discredited = artificially produced AgAsS_2 , no doubt identical with the mineral smithite.

Gepubliceerd door *F.M. Jaeger, H.S. van Klooster* (1912) Studien über natürliche und künstliche Sulfoantimonite und Sulfoarsenite. Zeitschrift für anorganische Chemie, 78, 245-268.

"Astridiet"

Discredited = ornamental stone consisting mainly of chromojadeite

Genoemd naar koningin Astrid van België (1905 – 1935), "die tijdens haar bezoek aan het Geologisch Laboratorium te Bandung op 21 Mei 1932, eene bijzondere belangstelling voor dit fraaie gesteente aan den dag legde".

Typevindplaats: Monokwari, Nederlands Nieuw-Guinea; het materiaal is omstreeks 1910 gevonden door dr. ir. J.K. van Gelder.

Gepubliceerd door *H.W.V. Willems* (1934) Astridiet, een chroomrijk gesteente van Nieuw-Guinea. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië, 1, 120.

Benavidesiet

IMA 80-073 Approved

$\text{Pb}_4(\text{Mn,Fe})\text{Sb}_6\text{S}_{14}$ – monoklien

Genoemd naar Alberto Benavides de la Quintana (Lima, Peru, 21 oktober 1920 – Lima, Peru, 12 februari 2014), een Peruaanse mijningenieur. Van 1969 tot 1991 was hij directeur-generaal van de mijnmaatschappij Buenaventura, en daarna president van de groep Benavides, een mijnbouwimperium in Peru. Zijn vermogen wordt geschat op ca. twee miljard dollar.

Zie ook:

http://es.wikipedia.org/wiki/Alberto_Benavides_de_la_Quintana.

Typevindplaatsen: De Uchucchacua mijn, Oyon Province, Lima Department, Peru, en de Sättra mijn, Doverstorp ertsgebied, Finspång, Östergötland, Zweden.

Gepubliceerd door E. Oudin, P. Picot, F. Pillard, Y. Moëlo, *E.A.J. Burke, M.A. Zakrzewski* (1982) La bénavidésite, $\text{Pb}_4(\text{Mn,Fe})\text{Sb}_6\text{S}_{14}$, un nouveau minéral de la série de la jamesonite. Bulletin de Minéralogie, 105, 166-169.

Ecandrewsiet

IMA 78-082 Approved

ZnTiO₃ – trigonaal

Genoemd naar Ernest Clayton Andrews (Sydney, NSW, Australië, 18 oktober 1870 – Sydney, NSW, Australië, 1 juli 1948), een Australische geoloog en botanicus. Hij werkte voor de staat New South Wales, hij bracht de omgeving van Broken Hill in kaart, een belangrijk mijnbouwgebied.

Zie ook: <http://adb.anu.edu.au/biography/andrews-ernest-clayton-5027>

Typevindplaats: Melbourne Rockwell mijn, Little Broken Hill, Yancowinna County, New South Wales, Australië.

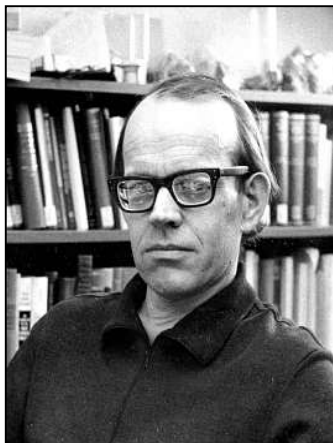
Gepubliceerd door W.D. Birch, *E.A.J. Burke*, V.J. Wall, M.A. Etheridge (1988) Ecandrewsite, the zinc analogue of ilmenite, from Little Broken Hill, New South Wales, Australia, and the San Valentin Mine, Sierra de Cartegena, Spain. *Mineralogical Magazine*, 52, 237-240.

De publicatie van dit mineraal (10 jaar na zijn IMA goedkeuring!) ging niet zonder problemen, zie pag. 79-80 in <http://www.natuurtijdschriften.nl/document/360241>.

Eugsteriet

IMA 80-008 Approved

Na₄Ca(SO₄)₃·2H₂O – monoklien

Genoemd naar Hans-Peter Eugster (Igig, Zwitserland, 19 november 1925 – Baltimore, USA, 17 december 1987), een Zwitsers-Amerikaanse mineraloog, petroloog en geochemicus. Na zijn promotie aan de ETH Zürich in 1951 emigreerde hij naar de USA. Hij werkte aan het MIT en het Geophysical Laboratory van de Carnegie Institution. Vanaf 1958 was hij verbonden aan de John Hopkins University in Baltimore, Maryland USA. Zie ook: https://de.wikipedia.org/wiki/Hans_P._Eugster

Typevindplaatsen: Sindo en Luanda, Lake Victoria, Kenya; Kalacha, Turkana District, Kenya; Karapinar, Great Konya Basin, Central Anatolia, Turkey.

Gepubliceerd door *L. Vergouwen* (1981) Eugsterite, a new salt mineral. *American Mineralogist*, 66, 632-636.

Ferrocapholiet

IMA Grandfathered

(Fe²⁺,Mg)Al₂(Si₂O₆)(OH)₄ – orthorombisch

Genoemd als Fe²⁺-dominante analoog van carpholiet, MnAl₂(Si₂O₆)(OH)₄. De naam carpholiet is afgeleid van het Griekse *karfos* ('stro') en *lithos* ('steen') omwille van de gele kleur en de habitus van het mineraal; maar ferrocapholiet is (donker)groen. <http://en.wikipedia.org/wiki/Carpholite> - cite_note-Webmin-3

Typevindplaats: Tomata (Tomate), Sulawesi Tenggara Province (Southeast Sulawesi Province), Sulawesi Island (Celebes Island), Indonesië.

Gepubliceerd door *W.P. de Roever* (1951) Ferrocapholite, the hitherto unknown ferrous iron analogue of carpholite proper. *American Mineralogist*, 36, 736-745.

Personalia W.P. de Roever: <http://www.dwc.knaw.nl/DL/levensberichten/PE00002612.pdf>.

Vader W.P. de Roever en zoon E.W.F. de Roever, auteurs van resp. ferrocapholiet en surinamiet

Ferronigeriet-6N6S

IMA 2001-A Redefined and Renamed
 $\text{Sn}(\text{Fe},\text{Mg})_2\text{Al}_8\text{O}_{15}(\text{OH})$ – trigonaal

Genoemd als Fe^{2+} -dominante analoog van nigeriet.

Typevindplaats: Rosendal pegmatiet, Kemiö Island (Kimito Island), Southwestern Finland Region, Finland.

Oorspronkelijk gepubliceerd als ijzerrijke nigeriet door: *E.A.J. Burke, P. Lof, H.P. Hazebroek* (1977) Nigerite from the Rosendal pegmatite and aplites, Kemiö Island, Southwestern Finland. Bulletin of the Geological Society of Finland, 48, 151-157.

In een revisie van nigeriet en gerelateerde mineralen is deze ijzerrijke nigeriet erkend als afzonderlijk mineraal en hernoemd tot ferronigeriet-6N6S omwille van de eenheid van naamgeving in die groep. De cijfers en de letters N en S in de suffix hebben betrekking op de aantallen modules nolaniëet en spinel waaruit de polysomatische structuur van het mineraal is opgebouwd. T. Armbruster (2002) Revised nomenclature of högbomite, nigerite, and taaffeite minerals. European Journal of Mineralogy, 14, 389-395. Nigeriet is genoemd naar het land van herkomst, Nigeria.

Ferro-papikeiet

IMA 2020-021 Approved
 $\text{NaFe}^{2+}_2(\text{Fe}^{2+}_3\text{Al}_2)(\text{Si}_5\text{Al}_3)\text{O}_{22}(\text{OH})_2$ – orthorombisch

Genoemd naar James J. ('Jim') Papike (Eveleth, Minnesota, USA, 11 februari 1937 – Rapid City, South Dakota, USA, 21 december 2020), een Amerikaanse kristallograaf, mineraloog en geoloog. Hij behaalde zijn Ph.D. aan de University of Minnesota in 1964, en was daarna verbonden aan de University of New Mexico in Albuquerque. In de jaren 1960 en 1970 heeft hij gewerkt aan mineralen van de amfiboolgroep. Daarna is hij een leidende onderzoeker geweest aan planetaire materialen, met name aan monsters van de maan en van Mars, waarover hij meer dan 200 publicaties schreef. Papike ontving in 1973 een NASA Medal, in 1974 de Mineralogical Society of America Award, hij was President van de Geochemical Society in 1990/91 en President van de Mineralogical Society of America in 1995.

Zie ook: http://meteorite.unm.edu/people/james_papike/

Typevindplaats: Nordmark, Värmland, Bergslagen ertsprovincie, Centraal Zweden.

Gepubliceerd door: F.C. Hawthorne, M.C. Day, M. Fayek, *K. Linthout, W.J. Lustenhouwer*, R. Oberti (2022) Ferro-papikeite, ideally $\text{NaFe}_2^{2+}(\text{Fe}_3^{2+}\text{Al}_2)(\text{Si}_5\text{Al}_3)\text{O}_{22}(\text{OH})_2$, a new orthorhombic amphibole from Nordmark (Western Bergslagen), Sweden: Description and crystal structure. *American Mineralogist*, 107, 306-312.

Oorspronkelijk gepubliceerd als: *K. Linthout, W.J. Lustenhouwer* (1996) Subsilitic sodium gedrite in leptite of quartz keratophyric origin, Nordmark (Sweden). *Mineralogical Magazine*, 60, 379-387.

Heyrovskýiet

IMA 70-022 Approved

$\text{Pb}_{10}\text{AgBi}_5\text{S}_{18}$ – orthorombisch

Genoemd naar Jaroslav Heyrovský (Praag, 20 december 1890 – Praag, 27 maart 1967), hij was de eerste Tsjechische wetenschapper die een Nobelprijs werd toegekend, voor scheikunde in 1959, voor zijn ontdekking van de polarografie.

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Heyrovský en http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/chemistry/laureates/1959/heyrovsky-bio.html.

Typevindplaats: Hůrky, Čistá, Rakovník (Rakonitz), Bohemia (Böhmen; Boehmen), Tsjechische Republiek.

Gepubliceerd door: K. Klomínský, M. Rieder, *C. Kieft*, L. Mráz (1971) Heyrovskýite, $6(\text{Pb}_{0.86}\text{Bi}_{0.08}(\text{Ag,Cu})_{0.04})\text{S}\cdot\text{Bi}_2\text{S}_3$, from Hůrky, Czechoslovakia, a new mineral of genetic interest. *Mineralium Deposita*, 6, 133-147.

Jaskólskiiet

IMA 82-057 Approved

$\text{Pb}_{2.2}\text{Cu}_{0.2}\text{Sb}_{1.2}\text{Bi}_{0.6}\text{S}_5$ – orthorombisch

Genoemd naar Stanislaw Jaskólski (Lwów, 28 september 1896 – Kraków, 4 augustus 1981), een Poolse geoloog en mineraloog. Hij was van 1935 tot 1966 hoogleraar aan de Akademia Górniczo-Hutnicza in Kraków, Polen, hij ontwikkelde de ertsmicroscopie in Polen.

Typevindplaats: Vena mijnen, Hammar, Askersund, Närke, Zweden.

Gepubliceerd door *M.A. Zakrzewski* (1984) Jaskólskiite, a new Pb-Cu-Sb-Bi sulfosalt from the Vena Deposit, Sweden. *Canadian Mineralogist*, 22, 481-485.

Een beschrijving van oude mijnen en storthopen in Bergslagen, Zweden (ook van toepassing voor de mineralen benavidesiet, kieftiet, oeniet en vuorelaineniet, zie aldaar):

<http://www.natuurtijdschriften.nl/document/360356>.

Konyaiet

IMA 81-003 Approved

$\text{Na}_2\text{Mg}(\text{SO}_4)_2\cdot 5\text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar de typevindplaats: Cakmak, Great Konya Basin, Konya Province, Central Anatolia Region, Turkije.

Gepubliceerd door *J.D.J. van Doesburg, L. Vergouwen, L. van der Plas* (1982) Konyaite,

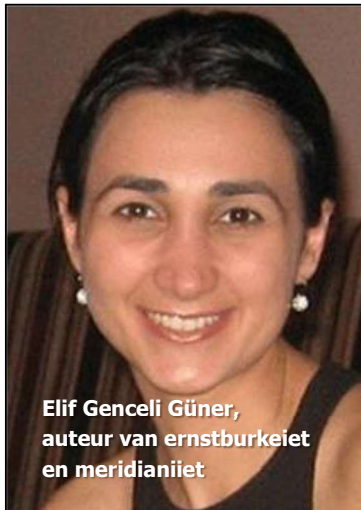
$\text{Na}_2\text{Mg}(\text{SO}_4)_2 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$, a new mineral from the Great Konya Basin, Turkey. *American Mineralogist*, 67, 1035-1038.

Konyaïet is een zeer onstabiel mineraal, bij kamertemperatuur droogt het geleidelijk uit naar bloediet. Het mineraal is oplosbaar in water, het komt voor als een bestanddeel van zoutkorsten op zouthoudende bodems, het wordt gevormd tussen 30°C en 50°C door verdamping van grond- en oppervlaktewat

Meridianiïet

IMA 2007-011 Approved

$\text{MgSO}_4 \cdot 11\text{H}_2\text{O}$ – triklien

Elif Genceli Güner,
auteur van ernstburkeiet
en meridianiïet

Het mineraal is meridianiïet genoemd omdat zijn voorkomen op aarde voorspeld was op basis van waarnemingen in 2006 op Mars met de NASA Mars Exploration Rover Opportunity in de Meridiani Planum, een vlakte op de equator van de planeet Mars. De *rover* vond er bodems rijk aan magnesiumsulfaat en spleten in sedimentair gesteente die wellicht gevormd waren door incongruent smelten of uitdrogen van $\text{MgSO}_4 \cdot 11\text{H}_2\text{O}$. Op Aarde werden plaatsen gezocht rijk aan MgSO_4 en water onder 2°C (daarboven zet het mineraal om in een brij van water en epsomiet), en zo werd meridianiïet ontdekt.

Typevindplaatsen: Alleen te vinden in winterse omstandigheden! Basque claims, Venables Valley, Ashcroft, Kamloops Mining Division, British Columbia, Canada, en Saroma meer, Kitami, Hokkaido, Japan.

Gepubliceerd door R.C. Peterson, W. Nelson, B. Madu, H.F. Shurvell (2007) Meridianiite: A new mineral species observed on Earth and predicted to exist on Mars. *American Mineralogist*, 92, 1756-1759, en door F.E. Genceli, S. Horikawa, Y. Iizuka, T. Sakurai, T. Hondoh, T. Kawamura, G.-J. Witkamp (2009) Meridianiite detected in ice. *Journal of Glaciology*, 55, 117-122.

De aanvraag, bij de IMA, voor het nieuwe mineraal werd gezamenlijk gedaan door een Canadees team en een team uit Delft en Japan. Afgesproken was dat er ook een gezamenlijke publicatie zou komen, helaas hield het Canadese team zich daar niet aan, zij traden gehaast naar buiten met mineraal en naam in 2007 tijdens de Seventh International Conference on Mars. Het 'koude' mineraal was immers zeer 'heet' nieuws!

Zie ook: <http://vorige.nrc.nl/wetenschap/article1810420.ece>.

"Pandaïet"

IMA Discredited (1977) = bariopyrochlore, (2010) = zero-valent-dominant pyrochlore
 $(\square, \text{H}_2\text{O}, \text{Ba})_2\text{Nb}_2(\text{O}, \text{OH})_6\text{H}_2\text{O}$ – kubisch

Genoemd naar de typevindplaats: De Mbeya carbonatiet, Panda Hill, nabij Mbeya, Tanzania.

Gepubliceerd door E. Jäger, E. Niggli, A.H. van der Veen (1959) A hydrated barium-strontium pyrochlore in a biotite rock from Panda Hill, Tanganyika. *Mineralogical Magazine*, 32, 10-25. Twee revisies van de pyrochloorgroep hebben aangetoond dat pandaïet geen geldig mineraal is, maar beschouwd moet worden, als bariopyrochloor volgens D.D. Hogarth (1977) Classification and nomenclature of the pyrochlore group. *American Mineralogist*, 62, 403-410, en recentelijk als zero-valent-dominant pyrochloor volgens D. Atencio, M.B. Andrade, A.G. Christy, R. Gieré, P.M. Kartashov (2010) The pyrochlore supergroup of minerals: nomenclature. *Canadian Mineralogist*, 48, 673-698.

"Pehrmaniet"

IMA 79-047, Renamed (IMA 2001-A) to **Ferrotaaffeite-6N'3S**
(Be,Zn,Mg)FeAl₄O₈ – trigonaal

Genoemd naar Gunnar Edvard Pehrman (Sipoo, Finland, 21 augustus 1895 – Åbo, Finland, 9 juli 1981), een Finse mineraloog en geoloog. Hij was van 1941 tot 1953 hoogleraar aan de Åbo Akademi in Åbo (Turku), in het overwegend Zweedstalige gedeelte van Finland. In 1945 beschreef hij de pegmatieten van Kemiö, waarin het mineraal is gevonden.

Typevindplaats: Rosendal pegmatiet, Kemiö Island (Kimito Island), Southwestern Finland Region, Finland.

Gepubliceerd door *E.A.J. Burke, W.J. Lustenhouwer* (1981) Pehrmanite, a new beryllium mineral from Rosendal Pegmatite, Kemiö Island, southwestern Finland. *Canadian Mineralogist*, 19, 311-314.

In een revisie van nigeriet en gerelateerde mineralen is pehrmaniet hernoemd tot ferrotaaffeiet-6N'3S omwille van de eenheid van naamgeving in die groep. De cijfers en de letters N en S in de suffix hebben betrekking op de aantallen modules Nolaniet en Spinel waaruit de polysomatische structuur van het mineraal is opgebouwd. T. Armbruster (2002) Revised nomenclature of högbomite, nigerite, and taaffeite minerals. *European Journal of Mineralogy*, 14, 389-395. Taaffeiet is genoemd naar Edward Charles Taaffe (1898 – 1967), een Oostenrijks-Ierse graaf en edelsteenkundige die in 1945 het mineraal ontdekte in Sri Lanka. Ferrotaaffeiet is er de Fe²⁺-dominante analoog van.

Pradetiet

IMA 91-046 Approved

IMA January 1995 Redefinition van lindackeriet: heeft voorkeur boven gebruik van de naam pradetiet

IMA 2005-053 Co-dominante analoog van lindackeriet is pradetiet.

IMA 06-D Revalidated

CoCu₄(AsO₄)₂(HAsO₄)₂·9H₂O – triklien

Typevindplaats: Cap Garonne mijn, Pradet, Var, Frankrijk

Genoemd naar de typevindplaats: Pradet, Var, Frankrijk.

De oorspronkelijk publicatie, gebaseerd op IMA 91-046, bleef uit in verband met onderzoek aan lindackeriet: H. Sarp, B. Dominik (1995) Redéfinition de la lindackerite: sa formule chimique, ses données cristallographiques et optiques. *Archives des Sciences Genève*, 48, 239-250. In hun voorstel voor het nieuwe mineraal veselovskýiet (IMA 2005-053) geven J. Sejkora, P. Ondruš en M. Novak aan dat de Co-dominante analoog van lindackeriet en veselovskýiet een nieuw mineraal is dat overeenkomt met de originele pradetiet. De revalidatie van pradetiet is gepubliceerd door *E.A.J. Burke, J. Sejkora, H. Sarp, P.-J. Chiappero* (2007) Revalidation of pradetite as a mineral. *Archives des Sciences Genève*, 60, 51-54.

"Pseudo-eucryptiet"

Discredited = artificial compound isomorphous with eucryptite, LiAlSiO₄

Gepubliceerd door *F.M. Jaeger, A. Šimek* (1934) Studies in the field of silicate chemistry. II. On the lithium-aluminium silicates whose composition corresponds to that of the minerals eucryptite and spodumene. *Proceedings of the Royal Netherlands Academy of Science*, 17, 239-251.

"Pseudogaylussiet"

Discredited = pseudomorph of CaCO_3 after several minerals

Pseudogaylussiet, in het Nederlands ook bekend als "gerstekorrels", is een pseudomorfose van calciet naar verschillende mineralen, meestal naar gaylussiet, maar ook naar glauberiet, celestien, gips, thenardiet, anhydriet, aragoniet, zwavel en ikaïet. Deze pseudomorfozen worden ook jarrowiet, glendoniet en thinoliet genoemd.

Gepubliceerd door *F.J.P. van Calker* (1897) Beitrag zur Kenntniss des Pseudogaylussit und über dessen Vorkommen in Holland. Zeitschrift für Kristallographie, Mineralogie und Petrographie, 28, 556-572.

Zie ook: E.A.J. Burke (1982) "Pseudogaylussiet"-kristallen in Nederland. GEA, 15, 57-58; <http://natuurcultuur.nl/download?type=document&docid=414554>. Een uitgebreide lijst van vindplaatsen in Nederland wordt gegeven door S. Oenema (1990) Pseudogaylussiet in het Nederlandse en Duitse kustgebied. Grondboor en Hamer, augustus 1990, 106-108;

<http://natuurtijdschriften.nl/download?type=document&docid=405515>.

Quadratiet

IMA 94-038 Approved

$\text{Ag}(\text{Cd},\text{Pb})(\text{As},\text{Sb})\text{S}_3$ – tetragonaal

Genoemd naar de opvallende vierkante vorm van de kristallen van het mineraal.

Typevindplaats: Groeve Lengenbach, Imfeld (Im Feld; Feld; Fäld), Binn Vallei, Wallis (Valais), Zwitserland.

Gepubliceerd door S. Graeser, *W.J. Lustenhouwer*, P. Berlepsch (1998) Quadratische – $\text{Ag}(\text{Cd},\text{Pb})(\text{As},\text{Sb})\text{S}_3$ – a new sulfide mineral from Lengenbach, Binnental (Switzerland). Schweizerische Mineralogische und Petrographische Mitteilungen, 78, 489-494.

Personalia *W.J. Lustenhouwer*: zie pag. 10-12 in <http://www.kngmg.nl/publicaties/Geobrief-8-2007.pdf>; hij is een expert verzamelaar van mineralen van Lengenbach en Binn, hij ontdekte de vierkante kristalletjes en analyseerde ze met de elektronenmicrosonde, de Zwitserse collega's namen de andere gegevens voor hun rekening.

Quadratietkristalletje van Lengenbach (0.2 mm) met jordانيت. Verzameling en foto © Paul Mestrom.

Surinamiet

IMA 74-053 Approved

$(\text{Mg},\text{Fe})_3\text{Al}_4\text{BeSi}_3\text{O}_{16}$ – monoklien

Genoemd naar het land waar het mineraal is gevonden, Suriname.

Typevindplaats: Bakhuis gebergte, Sipaliwini District, Suriname.

Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Bakhuisgebergte>.

Gepubliceerd door *E.W.F. de Roever, C. Kieft, E. Murray, E. Klein, W.H. Drucker, P.B. Moore* (1976) Surinamite, a new Mg-Al silicate from the Bakhuis Mountains, western Surinam. I. Description, occurrence, and conditions of formation II. X-ray crystallography and proposed crystal structure. *American Mineralogist*, 61, 193-199. De juiste chemische samenstelling werd gepubliceerd door *E.W.F. de Roever, D. Lattard, W. Schreyer* (1981) Surinamite: a beryllium-bearing mineral. *Contributions to Mineralogy and Petrology*, 76, 472-473.

Tantalaeschyniet

IMA 69-043 Approved, Renamed (1987) to **Tantalaeschyniet-(Y)**
(Y,Ce,Ca)(Ta,Ti,Nb)₂O₆ – orthorombisch

Genoemd als tantaal-dominante analoog van aeschyniet-(Y), (Y,Ca,Fe,Th)(Ti,Nb)₂(O,OH)₆. Aeschyniet is afgeleid van het Griekse αἰσχύνη ("aeschyne") voor "schaamte", het verwijst naar het feit dat de eerste chemici met sommige monsters moeite hadden met het scheiden van titaan en zirkoon, en met het bepalen van het dominante lanthanide element.

Typevindplaats: De Raposa pegmatiet, São José do Sabugi, Borborema mineral province, Paraíba, Brazilië.

Gepubliceerd door *M.S. Adusumilli, C. Kieft, E.A.J. Burke* (1974) Tantal-aeschynite, a new mineral of the aeschynite group from the Borborema region, north-eastern Brazil. *Mineralogical Magazine*, 39, 571-576. De hernoeming in 1987 gebeurde omwille van de toevoeging met de aanduiding van het dominante zeldzame-aarde-element in het mineraal (Levinson nomenclatuur). Het koppeltteken in de naam is later door de IMA verwijderd: *E.A.J. Burke* (2008) Tidying up mineral names: an IMA-CNMNC scheme for suffixes, hyphens and diacritical marks. *Mineralogical Record*, 39, 131-135.

Truscottiet

IMA Grandfathered
(Ca,Mn)₁₄Si₂₄O₅₈(OH)₈·2H₂O – trigonal

Genoemd naar Samuel John Truscott (Fowey, Engeland, 6 augustus 1870 – 26 september 1950), hoogleraar mijnbouwkunde, Royal School of Mines, London (Engeland). Hij schreef boeken over de goudvoorkomens van de Witwatersrand in Zuid-Afrika, over ertsverwerking, en over mijnbouweconomie. Truscott was manager geweest van de mijn waarin het mineraal in 1912 gevonden is, hij beschreef de goud- en zilverertsen van Sumatra, met name die van Rejang Lebong (*Mining Magazine*, 1912, 355-364).

Typevindplaats: Lebong Donok mijn, Rejang Lebong District (Rediang Lebong District), Bengkulu Province (Benkoelen Province; Benkulen Province), Sumatera Island (Sumatra Island), Indonesië.

Gepubliceerd door *P. Hövig* (1914) De goudertsen van de Lebongstreek (Benkoelen). *Jaarboek van het Mijnwezen in Nederlandsch Oost-Indië*, 41 (voor 1912), 87-276, truscottiet wordt vermeld op p. 202.

*Mijnwerkers met gevulde ertslorries bij de lift van een mijnschacht van de Mijnbouw Maatschappij Redjang Lebong te Lebong Donok (1932).
Foto © Tropenmuseum, Amsterdam.*

Vochteniet

IMA 87-047 Approved

$(\text{Fe}^{2+}, \text{Mg})\text{Fe}^{3+}(\text{UO}_2)_4(\text{PO}_4)_4(\text{OH}) \cdot 12\text{-}13\text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar Renaud F.C. Vochten (Deurne, België, 8 december 1933 – Malle, België, 29 juli 2012), een Belgische chemicus. Na zijn studies chemie aan de Universiteit Gent en mineralogie en kristallografie aan de Universiteit Heidelberg werkte hij van 1967 tot 1999 aan de afdeling anorganische chemie van het Rijks Universitair Centrum in Antwerpen, België, alwaar hij in 1987 tot gewoon hoogleraar is benoemd. Hij werkte vooral aan de synthese en de structuur van secundaire uraanmineralen.

Typevindplaats: Wheal Basset, Basset Mines, Illogan, Camborne - Redruth - St Day District, Cornwall, Engeland, UK.

Gepubliceerd door *P.C. Zwaan, C.E.S. Arps, E. De Grave* (1989) Vochtenite, $(\text{Fe}^{2+}, \text{Mg})\text{Fe}^{3+}[\text{UO}_2/\text{PO}_4]_4(\text{OH}) \cdot 12\text{-}13 \text{H}_2\text{O}$, a new uranyl phosphate mineral from Wheal Basset, Redruth, Cornwall, England. *Mineralogical Magazine*, 53, 473-478.

Vuorelainiet

IMA 80-048 Approved

$(\text{Mn}, \text{Fe})(\text{V}, \text{Cr})_2\text{O}_4$ – kubisch

Genoemd naar Yrjö Vuorelainen (8 januari 1922 – 2 juni 1988), een Finse exploratiegeoloog. Hij werkte voor de Outokumpo mijn, in zwerfkeien in de buurt had hij het mineraal in 1963 gevonden en hij beschreef het, zonder naam, in: J.V.P. Long, Y. Vuorelainen, O. Kouvo (1963) Karelainite, a new vanadium mineral. *American Mineralogist*, 48, 33-41.

Typevindplaats: Sätra mijn, Doverstorp ertsgebied, Finspång, Östergötland, Zweden.

Gepubliceerd door *M.A. Zakrzewski, E.A.J. Burke, W.J. Lustenhouwer* (1982) Vuorelainite, a new spinel, and associated minerals from the Sätra (Doverstorp) pyrite deposit, central Sweden. *Canadian Mineralogist*, 20, 281-290.

Overige mineralen die voor het eerst (mede-)beschreven zijn door Nederlanders werkzaam aan buitenlandse instellingen

De namen van Nederlanders werkzaam aan buitenlandse universiteiten worden *cursief* weergegeven in de geciteerde beschrijvingen.

"Bursaiet"

IMA Discredited (2006 & 2008) = intergrowth of two sulphosalt phases derived from lillianite $Pb_5Bi_4S_{11}$ (?) – monoklien

Genoemd naar de provincie Bursa waarin de typevindplaats ligt.

Typevindplaats: Mount Uludağ, Bursa Province, Marmara Region, Turkije.

Gepubliceerd door R. Tolun (1955) A study on the concentration tests and beneficiation of the Uludağ tungsten ore. Bulletin of the Mineral Research and Exploration Institute of Turkey, Foreign Edition, No. 46-47, 106-127. Maar de eerste volledige beschrijving van het mineraal is van *P. de Wijkerslooth* (1955) Morphological and optical properties of bursaiet ($Pb_5Bi_4S_{11}$). Proceedings of the Unesco Symposium on Applied Geology in the Near East, Ankara, 14-17 November 1955, 101-105. Bursaiet is op grond van diverse onderzoeken gediscrediteerd als mineraal in 2006 (E.A.J. Burke, A mass discreditation of GQN minerals. Canadian Mineralogist, 44, 1557-1560), en in 2008 (Moëlo, Y., Makovicky, E., Mozgova, N.N., Jambor, J.L., Cook, N., Pring, A., Paar, W., Nickel, E.H., Graeser, S., Karup-Møller, S., Balić-Žunić, T., Mumme, W.G., Vurro, F., Topa, D., Bindi, L., Bente, K., Shimizu, M. (2008): Sulfosalt systematics: a review. Report of the sulfosalt sub-committee of the IMA Commission on Ore Mineralogy. European Journal of Mineralogy, 20, 7-46).

Jhr. dr. ir. *Paul Johan Cornelis de Wijkerslooth de Weerdesteyn*, heer van Wulven (Utrecht, 1904 – 30 augustus 1969) was een Nederlandse geoloog en mineraloog. Na zijn studie in Delft promoveerde hij in 1934 aan de Universiteit van Amsterdam, waaraan hij van 1928 tot 1937 assistent was. In 1937 publiceerde hij zijn bevindingen over de erstafzettingen in Zuid-Limburg. In 1938 begon hij te werken voor Maden Tetkik Ve Arama Genel Müdürlüğü (M.T.A.), het General Directorate of Mineral Research and Exploration in Ankara, Turkije, hij bleef er tot zijn dood.

Zie ook: http://www.mta.gov.tr/v2.0/eng/dergi_pdf/72/10.pdf

Rinneiet

IMA Grandfathered

$K_3Na[FeCl_6]$ – trigonaal

Genoemd naar Friedrich Wilhelm Berthold Rinne (Osterode, Duitsland, 16 maart 1863 – Freiburg im Breisgau, Duitsland, 12 maart 1933), een Duitse kristallograaf, mineraloog en petroloog. Hij werkte eerst aan de universiteiten in Göttingen en Berlijn, daarna werd hij hoogleraar aan de universiteiten van Hannover, Giessen, Kiel, Königsberg (thans Kaliningrad), Leipzig en Freiburg im Breisgau.

Zie ook: https://de.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Rinne

Typevindplaats: Wolframshausen en Bleicherode, Nordhausen, Thüringen, Duitsland.

Gepubliceerd door *E.H. Boeke* (1909) Rinneiet, ein neugefundenes eisenchlorürhaltiges Salzmineral. Centralblatt für Mineralogie, Geologie und Paläontologie, 1909, 72-75.

Hendrik Enno Boeke (Wormerveer, 12 september 1881 – Frankfurt am Main, Duitsland, 6 december 1918) was een Nederlandse chemicus en mineraloog. Na zijn promotie aan de Universiteit van Amsterdam werkte hij bij Rinne in Hannover en daarna in Königsberg (thans Kaliningrad). Vervolgens werd hij als hoogleraar in Leipzig, Halle en Frankfurt am Main. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werkte hij ook aan de universiteit van Gent in België. Hij introduceerde in de petrologie de denk- en werkwijzen van scheikunde, natuurkunde en wiskunde.

Zie ook: https://de.wikipedia.org/wiki/Hendrik_Enno_Boeke

De 12 mineralen van J.F. Vaes

Johannes Franciscus ('Jan' en 'Jean-François') Vaes (Rotterdam, 21 juli 1902 – Middelburg, 1 mei 1978) was een Nederlandse mijnningenieur en mineraloog. Na zijn studie in Delft trad hij in dienst bij de Union Minière du Haut-Katanga (UMHK), de Belgische mijnbouwmaatschappij die koper- en andere metaalmijnen exploiteerde in de provincie Katanga van de Belgische kolonie Congo. Daar werkte hij als mineraloog in de geologische afdeling van H.J. Schuiling (zie Schuilingiet).

Zie ook: H. Pelckmans (2014) J.F. Vaes, een onterecht onbekende Nederlander. *Geonieuws* (MKA), 39, 104-108.

De 12 door Vaes beschreven nieuwe mineralen zijn billietiet, cousiniet, cuprosklodowskiet, diderichiet (= rutherfordien), masuyiet, renieriet, richetiet, saléeiet, schuilingiet, sengieriet, studtiet en vanden-driesscheiet. Zij zijn, met uitzondering van cuprosklodowskiet, schuilingiet en studtiet, uitgebreid behandeld in het boek van E. Van Der Meersche, P. De Paepe en G. Stoops (2010): *Minerals with Belgian Roots from hopeite (1824) to tazieffite (2009)*, Academia Press, Gent, 232 p. Daarom volgen hier van de negen mineralen genoemd naar Belgische personen enkel wat summiere gegevens. Van cuprosklodowskiet, schuilingiet en studtiet worden wat meer gegevens verstrekt.

Billietiet

IMA Grandfathered

$\text{Ba}(\text{UO}_2)_6\text{O}_4(\text{OH})_6 \cdot 8\text{H}_2\text{O}$ – orthorombisch

Genoemd naar Valère Billiet (1903 – 1945), een Belgische mineraloog en kristallograaf.

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

Cousiniet

IMA Questionable (a Mg-bearing umohoiet?)

$\text{Mg}(\text{U}^{4+})_2(\text{MoO}_4)_2(\text{OH})_6 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ (?)

Genoemd naar Jules Cousin (1884 – 1965), een Belgische directeur van de UMHK.

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

Cuprosklodowskiet

IMA Grandfathered

$\text{Cu}(\text{UO}_2)_2(\text{SiO}_3\text{OH})_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ – triklien

Het mineraal is de koper-dominante analoog van sklodowskiet, $\text{Mg}(\text{UO}_2)_2(\text{SiO}_3\text{OH})_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$. Sklodowskiet is genoemd naar Maria Salomea (Marie) Skłodowska-Curie (Warschau, Polen, 7 november 1867 – Passy, Frankrijk, 4 juli 1934), een Pools-Franse schei- en natuurkundige. In haar tweede vaderland Frankrijk is ze bekend als Marie Curie. Zij studeerde scheikunde, natuurkunde en wiskunde aan de Sorbonne in Parijs, promotie in 1903. In 1906 werd Marie Curie de eerste vrouwelijke hoogleraar aan de Sorbonne. Zij was een pionier op het gebied van de radioactiviteit, ontving twee Nobelprijzen (1903, Natuurkunde, samen met haar man, Pierre Curie; 1911, Scheikunde) en ontdekte de elementen polonium en radium. Marie Curie was in 1995 de eerste vrouw die op grond van haar eigen verdiensten samen met haar man Pierre werd

bijgezet in het Panthéon in Parijs.

Typevindplaats: Kalongwe, Katanga, Congo.

Gepubliceerd door J.F. Vaes (1933) Sur un minéral de Kalongwe (Katanga). Annales de la Société géologique de Belgique, 56, B331-B332. De naam cuprosklodowskiet is voorgesteld door Henri Buttgenbach bij de presentatie van de bijdrage van Vaes (pagina B331 in het zelfde tijdschrift).

"Diderichiet"

Gediscrediteerd (1956) = Rutherfordien

$(\text{UO}_2)\text{CO}_3$ – orthorombisch

Genoemd naar Norbert Diderrich (1867 – 1925), een Belgische mijn- en landbouwingenieur. Rutherfordien (niet te verwarren met rutherfordiet!) is genoemd naar de Britse atoomnatuurkundige Ernest Rutherford (1871 – 1937).

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

Masuyiet

IMA Grandfathered

$\text{Pb}(\text{UO}_2)_3\text{O}_3(\text{OH})_2 \cdot 3\text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar Gustave Masuy (1905 – 1945), een Belgische mijnningenieur.

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

Renieriet

IMA Grandfathered

$(\text{Cu}^{1+}, \text{Zn})_{11}\text{Fe}_4(\text{Ge}^{4+}, \text{As}^{5+})_2\text{S}_{16}$ – tetragonaal

Genoemd naar Armand Renier (1876 – 1951), een Belgische mijnningenieur.

Typevindplaats: Prins Leopold mijn, Kipushi, Katanga, Congo.

Richetiet

IMA Grandfathered

$(\text{Fe}^{3+}, \text{Mg})_x(\text{Pb}^{2+})_{8-6}(\text{UO}_2)_{36}\text{O}_{36}(\text{OH})_{24} \cdot 41\text{H}_2\text{O}$ – triklien

Genoemd naar Emile Richet (1884 – 1938)

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

Saléeiet

IMA Grandfathered

$\text{Mg}(\text{UO}_2)_2(\text{PO}_4)_2 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar Achille Salée (1883 – 1932), een Belgische geoloog en paleontoloog.

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

Schuilingiet

IMA Grandfathered, Renamed (1987) to **Schuilingite-(Nd)**

$\text{PbCu}(\text{Nd}, \text{Gd}, \text{Sm}, \text{Y})(\text{CO}_3)_3(\text{OH}) \cdot 1.5\text{H}_2\text{O}$ – orthorombisch

Genoemd naar Hendrik Johan ('Henk' en 'Henri') Schuiling (1892 – 1966), een Nederlandse mijngeoloog en -ingenieur die voor de UMHK werkte.

Typevindplaats: Kasompi mijn, Katanga, Congo.

Zie ook de beschrijving van schuilingiet in de categorie mineralen die naar Nederlanders zijn genoemd.

Sengieriet

IMA Grandfathered

$\text{Cu}_2(\text{UO}_2)_2(\text{VO}_4)_2(\text{OH})_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar Edgar Sengier (1879 – 1963), een Belgische directeur van de UMHK.

Typevindplaats: Luiswishi, Katanga, Congo.

Studtiet

IMA Grandfathered
 $(\text{UO}_2)_2\text{O}_2(\text{H}_2\text{O})_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$ – monoklien

Genoemd naar Franz Edward Stüdt (of Stüdt) (1874 – Holborn, UK, 1953), een Britse (uit Duitse ouders) metallurg (Imperial College, London) en geoloog. Hij werkte in het huidige Tanzania en Zambia, en gedurende 20 jaar voor verschillende Belgische maatschappijen in Congo. In 1913 publiceerde hij een geologische kaart van Katanga.

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

Gepubliceerd door J.F. Vaes (1947) Six nouveaux minéraux d'urane provenant de Shinkolobwe (Katanga). Annales de la Société géologique de Belgique 70, B212-B225; studiet wordt beschreven op p. B 223.

Vandendriesscheiet

IMA Grandfathered

$\text{Pb}_{1.6}(\text{UO}_2)_{10}\text{O}_6(\text{OH})_{11} \cdot 11\text{H}_2\text{O}$ – orthorombisch

Genoemd naar Adriaan Vandendriessche (1914 – 1940), een Belgische mineraloog.

Typevindplaats: Shinkolobwe, Katanga, Congo.

In een artikel van 1947, Quelques sulfures de Shinkolobwe, Annales de la Société géologique de Belgique, 70, B227-B232, publiceerde J.F. Vaes twee namen voor variëteiten van de mineralen vaesiet en siegeniet: selenio-vaesiet bevatte 13.7-19.7 gewichts-% selenium, en selenio-siegeniet 11.65 gewichts-% selenium. Variëteitsnamen zijn evenwel geen valide namen in de mineralogische nomenclatuur.

Dankbetuiging

Herwig Pelckmans dank ik voor de prikkel om eindelijk dit overzicht samen te stellen, en voor diverse informatie om het overzicht completer te maken, Rik Dillen om daarvoor voldoende ruimte te maken in Geonieuws, en de MKA voor het beschikbaar stellen van ruimte op hun website.